

Bmjj wgK ÷WR-5: Bmjj vgr A_@e^-r

ieG/ieGmGm tcMg

BDibU-2 : Bmjj vgr A_@ZtZ Drcv`b

c@r-29

Bmj ugxA_DnZtZ Drcv`b

gibyli Rxeb Ac*nvh*[©]q*Rb* I AvelK Z*tK* t*Kt* c*lq**Rb* i N*jQ* gibyli AmsL I wef*b*
c*lq**Rb* t*K* e*Zw**S**K* Ges b*ZK* ev gib*le**K* c*lq**Rb* GB `B f*M* f*M* Kiv hvq| GB
c*lq**Rb*, t*jv* ci*Y* bv K*t* gibyli tet*P* v*Kt* c*v**t* bv ev Rxebav*Y* K*t* c*v**t* bv| gibyli GB
c*lq**Rb* t*Kej* e*w*³ Rxeb*B* Ab*yZ* n*q* bv, mg*R* I R*Vz**q* Rxeb*BI* G*U* Aw*bevh*[®] mg*tR* gibyli
w*R* ^c*lq**Rb* ci*Y* n*q* Z*t* i c*v**t* c*m**K* Av`b-c*lq**b*, t*j* b-*t* b i m*n**thwM* Z*v* g*va**tg*| G K*v**t**Y*
c*l**Z**K**U* c*lq**Rb* i B `j*U* w*K* Aek*av**x*| G*K**U* Z*v* e*w*³*MZ* A*c**U**U* mg*g**R**K*| G D*f**q* w*t**Ki* m*Kj*
c*lq**Rb* ci*Y* n*l* q*o* Q*ov* gibyli e*w*³ I mg*g**R**K* Rxeb A _f*b**ZK* nech*fq**i* m*p**jb* n*t**Z* ev*a*|
gibyli GB D*f**q**ea* c*lq**Rb* ci*Y* K*v**i* R*b* h*ve**Zq* A*c**U**nvh*[©] D*c**v**q*-D*c**v**r* gib*be* mg*R* I
wek*jk**Z**i* ej*K* ce*q**t**KB* gn*vb* A*vj**in* G*K**U**Z* K*t* i*t**l**t**Qb*|
gibyli Rxebav*t**Yi* c*lq**Rb**q**Zv* ci*Yi* R*b* th m*Kj* D*c**v**r* b*A*ve*K* Z*v* wek*jk**Z**i* ej*K*
Ad*z**s**f**v**e* Q*o**ot**q* w*Q**ut**q* A*v**t**Q* | K*S**z* Z*v* D*c**v**R**0* m*f**c**q**l*| gibyli k*g*-t*gnb**t**Z**i* m*n**th**b* Z*t**K*
e*evn**v**c**thwM* K*t* i*Zy**j* ev*A*ve*K*, Z*v* m*t**_* k*g* h*g* bv n*t**j* Z*v* gibyli t*Kb* c*lq**Rb* ci*Y* K*t* c*v**t**bv*|
e*Zt* gibyli c*lq**Rb* ci*Yi* R*b* m*c**c* D*c**v**r* b*A*ve*K* | G R*b* A*R**t**^**i* gibyli A*q**u**ZK*
K*j* i*Y* w*t**R* K*t* c*t**Z* w*M**q* D*c**v**r* b*K* G*K**U* M*Z**S**w**l* q*int**m**t**e* w*P**y**Z* K*v* n*q**t**Q**|*
B*m**j* v*g**x* A*q**u**Z* g*j**Zt* gibyli g*ta**"* A*q**u**ZK* e*lg* ` i*Kt* A*v**i* mg*R**Zw**S* A*q**u**Zt**Z* D*c**v**r* b
i*ay**nt**o**1* R*b**"* K*v**Y* Z*t**^**i* w*KU* e*w*³ g*wj* K*bv* ej*t**Z* w*KQ**b* tb*B* | c*l**Z**U* gibyli i*nt**o**1* R*b* D*c**v**r* b
N*U**te**|* Z*v**v* i*ay*Rxebav*t**Yi* c*m**g**Y* Ask*B* c*v**t**e* | A*ek* GL*b* t*m**m**wj**o* e*-**K* D*c**v**r* b t*q**t**1* w*KQ**y*
m*s**-**v* c*m**wj**1* Z*t**^**i* A*q**u**Z* B*m**j* v*g**i* ` i*nt**Z* c*m**g**Z**vR**"* K*v**Y* e*w*³ g*wj* K*bv* gibyli i
w*Zv**Z**v* ev*-**f**ve**M* A*f**v**m**|* A*v**i* B*m**j* v*g**n**j* w*Zv**t**Zi* ag*®* c*l**v**s**t* c*l**Re**v**t**^**i* w*KU* D*c**v**r* b*t**b*
j*w**Mgn**xb* ` i*axb**Zv* t*qv* n*q**t**Q**|* D*c**v**r* b t*q**t**1* e*w*³ g*wj* K*bv* AR*b* K*t* c*t**Z* w*M**q* gibyli Am`g*q**v**q*
A*ej* ` i*b* K*t* c*v**t**i* | K*S**z* B*m**j* v*g**G* ` i*qj* g*ta**"* mg*sq**j* m*vab* K*t**i* | G*t**Z* i*q**t**Q* e*w*³ g*wj* K*bv* I
D*c**v**r* b t*q**t**1* ` i*axb**Zv**|* K*S**z* Z*v* A*t**b* i*q**Z* m*vab* K*t**i* b*q**j* G*Q**ov* D*c**v**r* b t*q**t**1* B*m**j* v*g**i* i*q**t**Q**|*
w*KO**yewa*-w*t**la* hv Ab*yj**Y* K*t**j* t*M**U* gib*be* mg*R* D*c**KZ*.n*t**Z* c*v**t**i*
A*v**j* w*P**®* BD*lb**t**U* B*m**j* v*g**x* A*q**u**Zt**Z* D*c**v**r* b m*c**c**t**K**®* A*v**j* w*Pb**v* K*v* n*t**Q**|* A*v**j* w*Pb**v* m*ye**at**^**G*
BD*lb**U**t**K* 5*U* c*t**V**w**F*³ K*v* n*q**t**Q**|*

*GB BDibUicW, tjuib*ifc-**

- ❖ *cW-1* : *Bmj vgr A* ~~bmj~~ *Drcv`b e'e'e'v/*
 - ❖ *cW-2* : *Drcv`tbi DcKiY* ~~bmj~~ *ntmte kg/*
 - ❖ *cW-3* : *Drcv`tbi DcKiY* ~~bmj~~ *ntmte gj-ab/*
 - ❖ *cW-4* : *Drcv`tbi DcKiY* ~~bmj~~ *ntmte fng/*
 - ❖ *cW-5* : *Drcv`tbi DcKiY* ~~bmj~~ *ntmte msMVb/*

cw t 1

Bmj ugx A_DmZtZ Drcv`b e^e^-v

Dzik

GB cW Aa”qb Kti Auclib-

- ◆ A_ØmZi fvlvq Drcv`b wK Zv ej tZ cvi teb/
 - ◆ Bmj vgx A_ØmZtZ Drcv`b e'e'v m=útK'vrtj vKcvZ Ki tZ cvi teb/
 - ◆ Drcv`tbi DcKi tYi eYDv w tZ cvi teb/

A_DmZi fvlg Drcv`b

e^{ic}K Atⁱ Drcv` b ejⁱ tKvb ^WKOym^o KiⁱtK e^{isq}| ^WKŠ'A_ ^WDmⁱZ Gi GKⁱU ^Wetⁱkⁱ A_ ^gitⁱqⁱQ/ tKbbv gⁱbⁱy tKib ^WKOym^o evⁱ a^{lsm} KiⁱZ cⁱfⁱ bⁱ/ eis Zvi MⁱVb-AⁱKⁱZ. cⁱwⁱeZⁱ Kⁱi GK bZⁱ cⁱKⁱZ. ^zWⁱi KiⁱZ cⁱfⁱ | gⁱbⁱy i GB bZⁱ AⁱKⁱZ mⁱpⁱ bvgB Drcv` b/ cⁱPⁱb A_ ^WDmⁱneⁱ tⁱ gtZ, tgⁱjy K (Material) `^èmⁱgMⁱ bZⁱ mⁱpⁱB Drcv` b/ gⁱrⁱfⁱ etⁱj b- G cⁱlⁱextZ gⁱbⁱy bZⁱ ^WKOym^o KiⁱZ cⁱfⁱ bⁱ/ tKvb e⁻ⁱ tgⁱjy K AeKⁱWⁱgⁱtⁱK bZⁱ i^{fc} cⁱwⁱeZⁱ KiⁱZ cⁱfⁱ gⁱy/ AvanⁱbK A_ Rⁱvⁱjeⁱ MⁱYi qⁱZ, eⁱveni DcⁱthuMx tKvb mⁱgMⁱ ^zWⁱi B Drcv` b/

Cairn Cross Zvi Introduction to Economics **M&S** *etj b-* The making of good for sale or the rendering of paid services.

AZGe Drci`b nj - ~~nbw~~⁸ mg̥tq gibexq k̥j-kw³ | tg̥sj K e-í (Material Thinks) ~~mibtekb~~ | D̥Eg e-ímpoi c̥Póv h̥v gibet̥ i Avie c̥i-Y K̥ti | Avi G k̥j ev c̥Póv e-í AvKwZ. ḁsm ev ciw eZ⁸ K̥ti | nt̥Z ci̥ti Averi Zit̥K ~~nbvšl~~ ev , `vgRvZK̥tiYi gva-̥tg̥l nt̥Z ci̥ti | GKB f̥vte e-í³ KZR. Ab⁸ e-í³ i c̥m̥zi c̥Póv i nt̥Z ci̥ti | thqb- ~~W~~g̥l | ~~W~~Krmv/

Bmj iqx A_DnZtZ Drcv`b e"e -v

1. *Drcv` tb Drmn̄n `vb t Bmj vg qwblytK Drcv` tb Drmn̄n cōvb Kti tq| i vni- (mv) ejj b-*

ما من مسلم يغرس غرسا او يزرع زرعا فيأكل منه طير او انسان او بحيرة الا كان له به

صلقة

ÖhLb tKvb gyj gvb exR ecb Kti A_ev km" Drcv`b Kti Ges Zv t_tK tKib cWL ev gvbly A_ev
cÖY fTY Kti ZLb I Uv H qmij q e"i Rb" m" Kvn ev `vb nq hqj/0 (elvix I qmij q)

Añ n̄ x̄m ḡȳj̄ ḡ ēw̄³ t̄K Drc̄ t̄bi c̄z̄ Drmn̄ t̄q̄ nt̄q̄t̄Q̄ Zvi G Drmn̄ īaḡñ BnKw̄j̄ b̄ mȳ maw̄x̄ īatā B̄ maw̄Z̄ bā eīs̄ cīKw̄j̄ b̄ kw̄š̄Z̄ īē -z̄!

gnvb Ajv in ciē KzAvtbi wewfbAvqitZ Drcr` b I kgtK Cgv̄tbi mit_ m̄wūKZ Kti tQb Ges GtK Bn I cijKwi b tm̄fvtM i avcKwv̄baF Y Kti tQb I Zb ēt b t

فَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ أُوْلَئِكَ الْأَشْرَقِيِّينَ حَسِبَ أَنَّهُ مُؤْمِنٌ فَلَمَّا حَانَتْ طَيِّبَةَ اللَّهِ وَلَمْ يَجِدْ نَهْمَمَ أَجْهَمَ بِأَحْسَنِ
مَا كَانَ هُوَ بِهِ عَلَمْدَنْ

Øbrix I cjað th tKD mrKg^qm^ac^r `b Ki^te GgZre⁻iq th tm g^ygb, Awig Zv^tK cne^t R^xeb `vb Kie
Ges Zv^t j^tK Zv^t i Kt^aP tk^b c^v⁻si `vb Kitev^tl^o (m^tAvb- bvnj : 97)

2. Bey`tZi my` Dray`thi mACK^Q Ah[†] Avi m eti h t

هُوَ الَّذِي لَهُمُ الْأَرْضُ ذَلِكُلَا فَامْتَشُوا فِي مَا كَيْدُوكُلُّهُ مِنْ رُزْقٍ هُوَ إِلَيْهِ الْمُنْتَهَى.

ØmZlb tZv tZvgit̄ i Rb c̄ll ex̄t̄K m̄Mg K̄t̄ tQb; AZGe tZvgiv Zvi w̄ M-w̄ M̄š̄nePi Y Ki Ges Zū t̄qv̄i SK Āmvi Ki | Avi Zūi K̄t̄QB tZv c̄lyāl̄b n̄te/0 (m̄v̄ Avj -gj̄K : 15)
w̄Zlb Āt̄iv et̄j b̄t̄

فَإِنَّا قُضِيَّتِ الصَّلَاةُ فَمَانَتِ شُوَّا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ذُكْرًا لَّعْلَكُمْ تُفْلِحُونَ.

ØhLb b̄vgih tkI n̄te ZLb tZvgiv fL̄t̄U Q̄mōt̄q co Ges Avj̄ni Ab̄M̄b K̄t̄e I Z̄t̄K ĀmAK
-j̄Y K̄t̄e h̄t̄Z tZvgiv mdj K̄g n̄t̄Z c̄vi /0 (m̄v̄ Avj -RḡAvn : 10)
īmj̄j̄n (m̄v̄) et̄j b̄t̄

من امسى كالا من عمل بده امسى مغورا له يوم القيمة.

Øth ēw̄3 w̄bR n̄t̄Z Drcv̄b I k̄j K̄t̄Z th̄t̄q K̄s̄i I Aemv̄ M̄f̄t̄e m̄Ūv̄q w̄d̄t̄i Āt̄m w̄KqvgZ
w̄et̄m Z̄t̄K w̄b̄cvc Aē-t̄q Dv̄t̄br n̄te/0 (Z̄veīb̄x t̄ Avj -ĀvI m̄v̄Z)
Avj -K̄zĀt̄b gn̄vb Avj̄ni w̄hK Āt̄s̄t̄YKvīt̄K Avj̄ni ct̄_ms̄M̄gKvixi ch̄qf̄y t̄N̄l̄ Yv̄ K̄t̄t̄Qb t̄

بِوَاعْتِرَافٍ وَنَ فِي الْأَرْضِ يَتَبَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخُونَ بِمُقَاتَلَوْنَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

Øt̄KD t̄KD Avj̄ni Ab̄M̄b m̄Ūt̄b t̄k̄agY K̄t̄e Ges t̄KD t̄KD Avj̄ni ct̄_j̄oīb K̄t̄e/0 (m̄v̄ Avj -ḡh̄w̄s̄ : 20)

t̄Kib t̄Kib t̄v̄t̄b īmj̄- (m̄v̄) w̄hK Āt̄s̄t̄t̄Yi c̄P̄ōt̄K Bēr̄Z ēt̄`Mxi D̄PZi t̄l̄ w̄nt̄m̄t̄e ēYD̄
K̄t̄t̄Qb/ Zūi m̄s̄L Ggb Gk̄ ēw̄3 m̄c̄t̄K̄ōt̄j̄ v̄Pb̄v̄ Kiv̄ n̄w̄Qj̄ th̄ ēw̄3 ĀmAK ḡt̄v̄q Bēr̄Z K̄t̄i,
ZLb īmj̄- (m̄v̄) ej̄ t̄j̄ b̄, Zvī f̄iYt̄c̄v̄l̄b t̄K K̄t̄ ? m̄v̄v̄ex̄M̄ ej̄ t̄j̄ b̄, Zvī f̄v̄B̄/ īmj̄- (m̄v̄) ej̄ t̄j̄ bt̄

اخوه اعبد منه Zvī f̄v̄B̄ Zvī t̄P̄t̄q ĀmAK Bēr̄ZKvixi/ (m̄v̄Z : R̄t̄g DmmMxi)

**3. c̄ll ex̄ Āv̄r̄ K̄t̄Yī w̄b̄t̄R t̄gn̄vb Avj̄ni G c̄ll ex̄ Ges Gi gāKvī mēl̄K0ḡv̄b̄j̄i Rb̄ evāMZ
K̄t̄t̄Qb/ t̄M̄l̄v̄ w̄ek̄j̄Kūt̄Z Q̄ōt̄b̄v̄ w̄Q̄ōt̄b̄v̄ Avj̄ni Ab̄M̄b īw̄Rī Gk̄w̄t̄K̄īY I Gme Dc̄K̄īYt̄K
ēen̄v̄t̄i ī ḡāt̄ḡ Drcv̄b m̄j̄ Ges c̄ll ex̄ Āv̄r̄ Kiv̄ ḡb̄j̄i Ab̄Zḡ `w̄qZī/ G c̄ll ex̄t̄Z ḡb̄ȳt̄K
Avj̄ni Luj̄ d̄v̄ w̄nt̄m̄t̄e G `w̄qZīc̄v̄j̄ t̄bī w̄b̄t̄R t̄qv̄ nt̄q̄t̄Q t̄**

وَإِلَيْ نَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَقُومُ أَعْبُدُ مُوَالَ اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
وَأَسْتَعْمِكُمْ فِيهَا.

ØAv̄ḡ Q̄ḡy R̄w̄Zī K̄t̄Q Z̄t̄-i f̄v̄B̄ m̄v̄t̄j̄ n̄t̄K t̄c̄t̄Y K̄t̄īw̄Qj̄ vḡ/ tm̄ ej̄, tn̄ Av̄ḡī t̄M̄t̄ ! t̄Zvgiv̄
Avj̄ni Bēr̄Z Ki, w̄Zlb Q̄ōv̄ t̄Zvgit̄ ī t̄Kib Bj̄n̄ tb̄B̄/ w̄Zlb t̄Zvgit̄ īt̄K ḡw̄U t̄t̄KB̄ m̄j̄ K̄t̄t̄Qb
Ges Z̄t̄ZB̄ t̄Zvgit̄ ī em̄w̄Z t̄v̄cb K̄t̄t̄Qb/0 (m̄v̄ ū : 61)

G Av̄q̄t̄Z c̄ll ex̄ Āv̄r̄ Kiv̄ w̄b̄t̄R Ḡt̄m̄t̄Q/ Av̄q̄Zūī ēv̄L̄v̄ B̄ḡv̄ḡ K̄v̄l̄ K̄v̄b̄ et̄j̄ b̄- w̄Zlb
t̄Zvgit̄ īt̄K ḡw̄U t̄t̄K m̄j̄ K̄t̄t̄Qb Ges M̄p̄ w̄bḡY I M̄Q̄ t̄iv̄c̄t̄bī ḡāt̄ḡ c̄ll ex̄t̄K Āv̄r̄ Kiv̄
w̄b̄t̄R w̄t̄q̄t̄Qb- (Z̄d̄m̄t̄ī d̄v̄Z̄j̄ K̄v̄x̄ī, 2/507) | ḠŪB̄ Drcv̄t̄bī w̄b̄t̄R/ t̄Kbb̄v̄ c̄ll ex̄
Āv̄r̄ K̄t̄Yī w̄b̄t̄R c̄t̄īv̄t̄f̄t̄e Drcv̄t̄bī w̄b̄t̄R enb K̄t̄ī GRb̄ th̄, Drcv̄b̄ ēZ̄x̄Z c̄ll ex̄ Āv̄r̄
K̄īY m̄s̄e bq̄/

**4. c̄ll ex̄t̄Z Avj̄ni w̄j̄vdZ c̄ll P̄j̄b̄q̄ Drcv̄b̄ t̄c̄ll ex̄t̄Z Avj̄ni w̄j̄vdZKvih̄c̄ll P̄j̄b̄v̄ Rb̄
ḡb̄j̄ī cī-c̄t̄ī m̄v̄v̄t̄h̄ī c̄ll q̄Rb̄ īt̄q̄t̄Q/ Avj̄ni ḡb̄ȳt̄K c̄ll ex̄t̄Z Lj̄ x̄d̄v̄ w̄nt̄m̄t̄e ḡt̄b̄v̄b̄q̄b̄**

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِمُلْكَأَرْكَةٍ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً.

٥-٩ ي Ki, hLb tZigvi c̄Zcyj K wdw kZvKj̄tK ej tj b, Awg c̄extZ Lj xdv evb̄tZ h̄wQ/٥(miv Avj -evKviv :30)
 ٦Lj vdZ c̄iPj bvi mw_ Bmj vgr A_ ٦mZi Mfxi m̄cK̄i tqtQ/ tKbbv Avj m̄ c̄exi me w̄KQy
 gw̄y i Awab -̄Kti w̄tqtQb/

Aī AvqitZ gnib Avj m̄ (خليفة) Lj xdv kāw u ēvenvi Kti tQb/ h̄vi f̄iav_ Awg c̄extZ Avgv̄i
 Lj xdt̄ i mw̄ Kti w̄Q/ h̄t̄ i Ḡt̄K Atb̄ i j̄ w̄f̄l ٣ n̄te, h̄t̄Z Kti Zt̄ i w̄j vdZ w̄p i Kij _vKt̄e/
 Bmj vt̄gi w̄t̄Z w̄Lj vdZ GKw̄ AvKj̄ w̄M ēcv̄i, h̄v gw̄y g ēw̄ ٣ i AvPvi -Ab̄y b I Pj̄ -Pj̄ tb
 c̄i w̄nt̄e/ Avi gw̄y g ēw̄ ٣ i AvPvi -Ab̄y b Ggb n̄te h̄vi gvāt̄g Zt̄K w̄Lj vdZi f̄vi enb Kti Z
 mn̄qZv̄ Kti e/ GRb̄ gnib Avj m̄ ḡv̄be R̄w̄Zt̄K Zt̄ i R̄w̄Kv̄ w̄b̄f̄ni ēt̄qi mw̄_ w̄Lj vdZi D̄t̄ L
 Kti tQb, h̄t̄Z ab-m̄ūt̄ i gw̄y K GKt̄Pw̄qf̄t̄e w̄t̄Ri Awakv̄ ḡt̄ b v̄ Kti, eis GUv̄ p̄ w̄eklm̄ Kti
 th, H gw̄y i ḡtā Atb̄ II n̄K i tqtQ/ Avj m̄ etj b t

وَأَنْقُوا مَمَّا جَطَّكُمْ مُّسْتَخْلِفِينَ فِيهِ.

٦Avj m̄ tZigit̄ i th ab-m̄ūt̄ i DĒiwaKvix ewb̄tqtQb Zv̄ t̄t̄K tZigiv̄ ēq Ki /٦(miv Avj -
 nw̄x̄ :7)

Aī AvqitZ GUv̄B tevSv̄ h̄v̄ th, ḡv̄be R̄w̄Z c̄extZ Avj m̄i Lj xdv w̄nt̄m̄te Kv̄R Kti tQb/ c̄extZ th
 me ab-m̄ūt̄ Avt̄Q Zv̄i Zv̄i ēvenvi Kti Zv̄i te/ w̄K̄S GKB mḡq Zv̄i Avj m̄i KZR. w̄b̄t̄ w̄KZ
 Avt̄ k-ib̄t̄l̄tai m̄yvis n̄te/ m̄yvis tm̄ Ah_yl LiP Kti Zv̄i te b̄v̄ Av̄i AwZv̄i ٣ KcYZv̄i
 t̄L̄t̄ Zv̄i te b̄v̄ eiĀ `t̄qi gāeZr̄Ae -̄w̄M̄Y Kti e/

c̄extZ w̄Lj vdZ c̄iPj bvi Rb̄ gw̄y i th Kv̄R KivAek̄ KiYq Zv̄ib̄ic̄:

1. w̄R ab m̄c̄t̄ Rbt̄M̄oxi Awakv̄i i K_v ḡt̄b iL̄t̄Z n̄te/ tKbbw w̄Lj vdZ-Gi gw̄t̄bB nj , tKib̄
 w̄Rb̄t̄m̄ Zv̄i GKt̄Pw̄qf̄t̄e gw̄y Kv̄b tbB/ m̄yvis Bmj v̄g m̄c̄t̄ i gw̄y Kt̄ i m̄wK ct̄ gw̄t̄j i Dr̄c̄r̄ b I
 ēenvi Kivi w̄b̄t̄R t̄q̄i thgb t̄ Dr̄c̄r̄ b t̄q̄i m̄y, `vgRv̄ZKi Y I Ggb Kv̄R t̄t̄K w̄b̄t̄l̄a Kti, h̄v̄
 mḡt̄Ri Rb̄ T̄w̄ZKi | Av̄i ēen̄t̄i i tej̄ q̄ Ah_yl LiP I AwZv̄i ٣ KcYZv̄i Kti Zv̄i w̄b̄t̄l̄a Kti |

2. m̄ūt̄ i gw̄y Kt̄K ḡt̄b iL̄t̄Z n̄te th, Zv̄i m̄ūt̄ i GKw̄ Ask Zv̄t̄K h̄v̄Kv̄Z w̄t̄Z n̄te/ m̄yvis
 gw̄y g ēw̄ ٣ Zv̄i ab-m̄c̄t̄ i GKK gw̄y K bq, eis tm̄ nj Dn̄vi aviK I evnK| Kvi Y Zv̄i gw̄t̄j i
 ḡtā h̄v̄Kv̄Z Z_v dKxi, w̄gmKxb I Ab̄v̄b̄t̄ i n̄K i tqtQ/

w̄Lj vdZ c̄iZōv̄ Kti Zt̄m̄t̄j gw̄y Ḡt̄K Ab̄t̄K mn̄v̄h̄ Kti e/ m̄yvis Dr̄c̄r̄ b t̄q̄i Bmj vt̄gi w̄ma-
 w̄b̄t̄l̄a gw̄t̄Z n̄te/ mḡt̄R m̄c̄c̄ c̄ArfZ I `vgRv̄Z Kiv h̄v̄te b̄v̄, m̄y i Avk̄ t̄bq̄ h̄v̄te b̄v̄, Ah_y
 LiP Kiv h̄v̄te b̄v̄ t̄KD gw̄t̄j i Dr̄c̄r̄ b I ēen̄t̄i i tej̄ q̄ G Rv̄Zq Ab̄t̄qi Avk̄ w̄b̄t̄ Zv̄t̄K evav̄
 `vb Kti Zn̄te/ h̄t̄Z c̄extZ Avj m̄i w̄wK w̄Lj vdZ c̄iZōv̄ n̄q Ges gw̄be mḡt̄Ri Kj̄ w̄Y i w̄q̄Z
 n̄q̄ (W. gw̄y s̄ dr̄iK Avb̄v̄en̄b̄x t̄ Avj -B̄t̄ERv̄ Avj -t̄gRv̄q̄ t̄ 12 | W. gw̄nḡy ev̄ej̄ x t̄ Avj -
 BKt̄ZQr̄ t̄ 97)

4. ḡZ R̄w̄b̄ c̄biyaneZ Kiv t̄ ḡZ R̄w̄b̄ er̄ c̄iZZf̄ḡt̄Z M̄Q t̄v̄cb, km̄ Dr̄c̄r̄ b, M̄p w̄bḡP̄
 BZ w̄i ḡvāt̄ḡ Av̄i` Kivi c̄iZ Bmj v̄g gw̄y K Dr̄m̄n c̄ib̄b Kti | Avj -K̄zAv̄t̄b Avj m̄i Zv̄Avj v̄
 Guv̄t̄K Zv̄i Aw̄t̄Zi Ab̄Zg w̄k̄b̄ etj̄ D̄t̄ L Kti tQb/

آيَةٌ كَوْلَأَرْضُ الْجِنَّةِ أَحِينَاهَا وَأَخْرَجَنَاهَا حَمَّةٌ يَأْكُلُونَ.

٥Zt̄ i Rb̄ GKw̄ w̄k̄b̄ nj ḡZ c̄extZ, Awg Ḡt̄K R̄w̄eZ K̄wi Ges Zv̄ t̄t̄K Dr̄c̄b̄K̄wi km̄ h̄v̄ Zv̄i
 f̄q̄Y Kti /٥(miv Bq̄w̄mb : 33)

Bmj vgr A_ ٦mZt̄Z c̄iZZ f̄ḡt̄ th Av̄i` Kti e/ tm̄Uv̄ Zv̄i gw̄y Kv̄b etj̄ -̄KZ.n̄te/ i m̄j̄ (m̄) etj̄ b t

من احى ارضا ميتة فهى له ، و ما اكلت العافية منها فهى له صدقة.

Øth tKib e^{W3} gZ A_¶ Abver` x Rulg^tK R^{ne}Z Ki^{te} tmUr ZviB n^{te} | Ab[”] tKD h^w Zi t_‡K Lvq
Z^{te} Zv Zvi Rb[”] mv[’] Kmⁿ n^{te} | Ø (Avng` I bvmvC) cuzzf^{ig} ej tZ Hf^{igt}K ej v nq hv tKib e^{W3}
gwij Kbrf^y bq ev mgvñk m^uñE I bq ev Rbmvari Y DcKZ.nq Ggb mvavib f^{ig}I bq |

gZfig cb-i^{3/4}neZ Kivi kZejx

1. Zv t'Kib g̥yŋj g eŋŋ A-ev g̥yŋj g neŋt'k̥ emeŋmi Z Avŋj ŋx̥ŋši g̥yŋj Kvbaŋb nte bv|
 2. Zv kni ev tj vKij tq nte bv| hv ŋvi v fweI t'Z DcKZ.nI qvi Avkv tcvI Y Kiv thtZ cvt'i |
 3. Zv meŋvari t'Yi DcKut'i RvqMv ntZ cvt'e bv| thgb t nvU-evRvi, b`x-byj v BZ'w' |
 4. Zv RxneZKi t'Yi mg̥qm̥g̥v m̥g̥vZ tgvZvteK wZb eQt'i AwaK ntZ cvt'e bv| Zte nū mg̥tRi g̥l̥j vt_ q̥v̥ tekv̥ mg̥q̥ tj tM hvq̥ Zte Awiw' 3 mgtqi AbgvZ t'qv thtZ cvt'i |
 5. Bgv̥g̥ ev kvmt'ki AbgvZ wbtZ nte|
 6. Zv cbiŋŋmeZKvi x Ggb thMv Zvi AwaKuix ntZ nte hvZ tm f̥ig cbiŋŋmeZ KitZ cvt'i | Ab_ vq Zvi t'_K H Rng tKto wbtq g̥yŋj gwbt'i Kj vt'Y eŋenvi KitZ nte|

CiZZfig cb-i&4meZKi†Yi DcKwi Zy

1. mgv̄tRi RbtMv̄xi c̄ZiU ēi³tK KtgDrmn̄ `vb Kiv Ges c̄ZZfing t̄tK gl̄vdi tf̄m Kiv|
 2. teKvi mgm̄v̄ j̄ Ne Kiv| tKbbv AliaK c̄ZZ Rng Aver̄ ntj̄ Kḡns̄ `ib te to h̄te, h̄tZ teKvi mgm̄v̄ `i nte|
 3. mgv̄tR ēi³ ḡw̄j Kv̄bi m̄c̄t̄vi Y Nt̄U| h̄tZ mgv̄tR Lv̄t̄ i NūiZ nm̄ cvq Ges i v̄t̄o Avḡ v̄bx̄ i B̄bx̄ te to h̄q| G Qvor̄ cbi ȳmeZKv̄xi m̄c̄ t̄tK i v̄t̄o h̄vKv̄Z, Iki (dmtj̄ i GK̄-kḡsk) | Rngi LvRbv (hw̄ Iki I LvRbv wēlqK Rng nq) i v̄Rt̄Kv̄i Rgi KītZ nte| mv̄avi Y A_ Dm̄Zt̄Z Drc̄i`b avi Yq̄ GK̄ ēvcK c̄i_R̄ wē `ḡb| mv̄avi Y A_ Dm̄Zt̄Z Drc̄i`b Zvi DcKītYi Dci `ibf̄pkj̄ | Drc̄i`tbi DcKī Ymḡt̄ni h̄v̄_ēenvi I c̄q̄t̄Mi ḡvāt̄g Drc̄i`b m̄ē | Kš̄ Bmj̄ v̄gx A_ Dm̄Zt̄Z iayGi ḡtāB Drc̄i`b c̄l̄q̄v̄ m̄ngZ bq, eis men̄koj̄ h̄vh_ ēen̄t̄ii c̄t̄iB Drc̄i`b ms̄p̄v̄sl̄ GK̄ wēt̄kl̄ ari Yv̄ c̄lb Kiv nq| Avi Zv̄ nj, Drc̄i`tbi dj̄vdj̄ mēqq̄ TgZvi AliaKv̄x̄ Avj̄n̄i Dci `ibf̄pkj̄ |

أَفْرَاتٌ مَا تَخْرُثُونَ لَأَنَّهُمْ تَرْعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْمَرْأَةُ هُنَشَاءُ لَجَعَ لِنَاهُ حُطَاماً فَظَلَّتْ مِنْهُنَّ تَغْكُھُونَ إِنَّا لُمْغَرِبُونَ بَلْ نَحْنُ مُحُووْنَ

Drcy` thi DcKiY

*DcKi Y t̄ DcKi Y
t̄ Kib` ē myō ev t̄m̄evgj-K Ktḡ thme ē -̄m̄vgM̄ ē ēeuZ n̄t̄q _̄v̄K Z̄t̄K Drcv̄ `̄t̄bi DcKi Y ej̄ v̄n̄q /
Drcv̄ `̄b c̄l̄q̄v̄q̄ thme DcKi Y ē ēeuZ n̄q Zvi ḡtā KZK, t̄j̄ v̄w̄i Ges KZK, t̄j̄ v̄ c̄w̄i ēz̄b̄k̄x̄j̄ /
Avi G DcKv̄i Y n̄b̄t̄q Ā Dm̄Z̄ē `̄t̄ ī ḡtā GKGt̄Zi Af̄ve īt̄q̄t̄0 /
cȳRēv̄ x̄ Ā ē -̄t̄q̄ DcKi Y, t̄j̄ v̄K t̄gv̄U P̄v̄i t̄k̄Yt̄Z w̄ef̄³ Kiv̄ n̄q / h̄v̄- (1) R̄iḡ, (2) k̄ḡ, (3)
gj̄-ab I (4) msMVb / msMVb t̄K Avi ȳb̄K c̄w̄i f̄v̄l̄v̄q D̄t̄ `̄M̄ w̄nt̄m̄tēl̄ AvL̄ w̄q̄Z Kiv̄ n̄q / Drcw̄ Z̄ ē
I t̄m̄ev̄ t̄_̄t̄K c̄l̄Z̄Kw̄U DcKi Y Z̄t̄ ī c̄l̄c̄ Ask t̄ct̄q _̄v̄K Gf̄v̄e ; R̄igi R̄b̄ f̄v̄ō, K̄gi R̄b̄
gR̄j̄ȳ, ḡj̄āt̄bi R̄b̄ m̄ȳ Ges msMVb ev D̄t̄ `̄w̄Mi R̄b̄ ḡb̄d̄v̄ /
mḡv̄RZ̄w̄š̄K Ā ē -̄t̄q̄ Drcv̄ `̄t̄bi DcKi Y GKw̄UB Zv̄i n̄j̄ k̄ḡ / ^̄w̄n̄K, ēȳw̄f̄i ĒK ev c̄w̄i Pyj̄ b̄M̄Z̄
m̄Kj̄ c̄l̄v̄i k̄ḡB Gi ch̄q̄f̄ȳ / k̄gi w̄eb̄gt̄q gR̄j̄ȳ c̄l̄v̄b̄ Kiv̄ n̄q / Drcv̄ `̄t̄bi evKx DcKi Ymgn̄
īv̄t̄q̄ DcKi Y w̄nt̄m̄tē w̄et̄w̄PZ̄ n̄q / īv̄ōZvi `̄w̄f̄i w̄Z̄ I c̄w̄i K̄b̄i w̄f̄i Ēt̄Z̄ Zv̄i c̄w̄i Pyj̄ b̄v̄ K̄ti / t̄Kbb̄v̄
G Ā ē -̄t̄q̄ m̄q̄ -̄l̄m̄āt̄ -̄ī q̄w̄i Kibv̄ īv̄t̄ō /*

Bmj vgr A_Øe^-vq Drcv`tbi DcKi Ymgtni tkYxe fVM wb tq mKtj GKgZ bq | Bmj vgr A_ØmZne` AveymD` mbvZb wbqgB mg_ Ø Ktib| gglwZ tgvnva` kwd gtb Ktib, msMvbtk Avj v`rfvte Drcv`tbi DcKi Y intmte t`Lvtbri tKib cØqvRbxqZv tbB| tKbbv GUV ktgib chqfj | Gg. G. gyb tbi gtZ, thtnZzgj-atbi gta" bvbr Svtgj v we` "gib tmtnZzGUtK Drcv`tbi DcKi tYi Zvij Kv t_tK ev` t`qv DiPr| Avj Rbytq` Ab`vb" DcKi Y, tj vtK Acwi ewZZ ti tL gj-abtK givbegj-ab I gj-abx mvgMØG `yvtM fVM Kti tQb| (Gg. G. nwg` t Bmj vgr A_ØmZ t 77)

W. mgv` Beñng mtj n kq, gj-abl ZvKI qv GB wZtbi gta" Drcv`tbi DcKi YtK tkYxe x KtiftQb | ZvKI qv ev Avj mifwZtK Avj v`v DcKi Y intmte t`Lvtbri thšw³KZv wb tq cktet`Lv t`q| tKbbv Drcv`tbi DcKi Y ej tZ H me DcKi Y ešvq hv mivmwi Drcv`tbi mt_ m¤ú³ | wKš ZvKI qv Ggb GK, Y hv e'w³i mt_ m¤c³ | AZGe ZvKI qv Drcv`tKi , Yvej x intmte e'vL v Kiv thtZ cifti Drcv`tbi DcKi Y intmte bq |

A_ØmZne` W. givngy evtej x mgq (Time)-tK Drcv`tbi DcKi Y intmte t`tLtQb| mgq gibe Rxetbi Ggb GK, iazcYØDcKi Y hv cØwU e'w³i mgmØKtRi Rb" Avek K| mZšfvté ZtK Drcv`tbi DcKi Y intmte Dtj L Kiv A_ØmZne` t`i wbKU AcØqvRbxq |

DcKi Ymgtni tkYxKi Y weI tq Bmj vgr A_ØmZne` Mtyi gta" G aitYi gZcv_FK i GKgvÍ Kvi Y nj, KzAvb I nv`xim G m¤útK mivmwi tKb wKQybv cvl qv| A_ØmZne` G. GBP. Gg. mt`K t`LqtQb th, hñ I Bmj vgr kixqntZ DcKi tYi tkYxe x Ki Y m¤útK m¤yúó wKQyej v nqib, Zej DcKi tYi tkYxKi Y m¤ctK m¤yúó BswMZ cvl qv hvq| D`vniY t`fc Bmj vgr kixqnt t_tK G Z_ cvl qv hvq th, kq wb Ø gRytZ Ges clyt e'envi thwM` tfšZ m¤c wE (thgb- `yj vb-tKv, hšçwZ I Rng) wb Ø fvoiq t`l qv-tbI qv Kiv hvq| GUvI Abtgi`b Kiv hvq th, gj-ab I Df`v³v j vtfi ceñbañi Z Ask cifti| Bmj vgr A_ØmZtZ G `fjv DcKi YtK GKÍ Kiv hvq bv| Kvi Y gj-ab I givdvi Ask GK bq, GUV cØyB wb Ø KitZ nq Ges gj-abtK tjj vKmtbi (hv` nq) SdK enb KitZ nq| wKš Df`v³v G SdK t_tK gyj| G aitbi kixqnt wFwEK BswMZ t_tK Drcv`tbi DcKi Ymgtnb tmtqfite tkYxe x Kiv hvq| (Gg. G. nwg` t Bmj vgr A_ØmZ t c, 78)

1. kq,
2. tfšZ m¤c wE
3. gj-ab
4. Df`v³v /

c^utV^Ei gj^vqY**be^qzK D^Ei c^čæ**1. mgvRZmšK A_ĐmZtZ e^vw³ g^vwj KvbrK. ^vKZ.M. tgvUgj^v ^vKZ.L. ^vKZ.bqN. t^vl^v ne^vk^vl ^vKZ/2. c^čPb A_ĐmZm^ve^vi g^vZ-Drcv`b n^vtQ-K. tg^vwj K `e^v-mgvM^v bZ^v m^voM. e^ven^vtivc^vh^vMx tKvb e^v-Z^v Ki^vL. e^vi tg^vwj K KvVtgv^vK bZ^v iC^vbN. D^Ei tKvbUB m^vW^vK bq/3. c^vl^vekZ g^vb^vl^vi c^vwiPq ^vK ?K. gw^vb^v Avj^vni c^vZ^vbraM. gw^vb^v evKk^vw³ m^vc^vbac^vYg^vl^vL. gb^vy Ab^vib^v c^vxi b^vq m^vari Y c^vYxN. D^Ei me Kq^vUB m^vW^vK/N) Bmj^vg^v A_ĐmZtZ m^vari Y g^vZf^vg Aver^vi Kq^vU kZ^vA^vtivc Ki^vn^vqtQ ?K. m^vZ^vUM. c^vU^vUL. Oq^vUN. w^vZb^vU/O) Drcv`tb^v DcKiYmgv^vKqfite ^vef³ ?K. c^vBf^vMM. `Bf^vML. Pvi f^vMN. w^vZbf^vM/**msv^vz D^Ei c^čæ**1. Drcv`tb^v Dcr^vvb ej tZ ^vK e^vsq ? ^vj L^v/2. Drcv`b m^vc^vtK^vBmj^vtg^v i^vof^vz ^vK ? ^vj L^v/3. c^vl^vekZ ^vl^vj vdZ c^vwiPj bvq Drcv`tb^v i^vZ^v ^vj L^v/4. m^vari Y c^vl^vZ ev g^vZ f^vg Aver^v Ki^v kZ^vej x ^vj L^v/**iPbvgj^vK D^Ei c^čæ**1. Drcv`tb^v DcKiY ej tZ ^vK e^vsq ? Bmj^vtg Drcv`tb^v i^vZ^v m^vutK^vne^vl^vZf^vte Av^vj vPbv
Ki^vb/

cwt 2

Drcv` tbi DcKiY ntmtte kg

Dijk

G cW Aa "gb Kti Avcib-

- ◆ *k̥tgi msAv I c̥kvi t̥f̥ ej t̥Z cvi t̥eb/*
 - ◆ *k̥tgi A_‰nZK eñkó Avt̥j vPb̥ Ki t̥Z cvi t̥eb/*
 - ◆ *k̥t̥j I k̥lgt̥Ki eñc̥uti AvBqut̥g Rwnnij qnt̥Zi wófññ Zt̥j ai t̥Z cvi t̥eb/*
 - ◆ *k̥tgi , iñZj m¤út̥K°Avt̥j vKcvZ Ki t̥Z cvi t̥eb/*
 - ◆ *Bmj v̥t̥g k̥t̥j I k̥lgt̥Ki ghP̥v eYD̥ Ki t̥Z cvi t̥eb/*
 - ◆ *ØZvI qv°ž ev Avj m̥b̥P̥kjv Zv gwb̥yt̥K k̥t̥_t̥K 'hi t̥Vt̥j t̥q b̥v/ ØZv Dt̥j L Kit̥Z cvi t̥eb/*
 - ◆ *ZvI qv°ž I ZvI qvKt̥j i gta" cv_R" wbyq Ki t̥Z cvi t̥eb/*
 - ◆ *k̥t̥j I k̥lgt̥Ki c̥ñZ i vñlq wñZj m¤út̥K°ej t̥Z cvi t̥eb/*

k̪tgi msÁv I c̪kviťf̪

Bmj vgx A_ӨmZtZ k̄gi msĀv m̄avi Y A_ӨmZ t_łk Avj r`v bq | Drcv`tb̄i DcKiY int̄m̄te kvi xii K I gvbwmK Dfq k̄gB Ašfø | A_ӨmZi fv̄lq ḡbvd mȳi Dłi'łk̄ ev tmevgj-K Kv̄tR ḡbly th tPórvwabv ev cwi k̄g ēq K̄ti ZtK k̄g ej̄ | Zb GUV kvi xii K k̄g (thgb- w̄bgRy, KIK, gwS, tRt̄j) ev ej̄xifilEK k̄g (thgb- w̄kTl̄v b, W̄3vix) ev cwi Pij b̄mZ k̄g (thgb- DmKj, msMVK) tñvK | A_ł G ḡbve tmevi ḡta" m̄avi Y k̄gRm̄e ēe" vcbr | c̄k̄vmbK ÷d DfqB _vKtZ c̄v̄i | A_ӨmZne` ḡvk̄f k̄gi msĀvq ej̄ b- Any exertion of mind or body under gone, partly or wholly with a view to some good other than the pleasure derived directly from the work. A_ł, gvbwmK ev kvi xii K th tKvb c̄k̄tii ciwik̄ h̄v AvisikKfite Aib̄` Qvor Ab" tKvb DcKt̄ii i ib̄qfE Kiv nq ZiB k̄g |

gibti i kg-ku³ wZb c̄kvi

K. eyk³- ÁvbcöZfí (Intellect) hr Avevi 4 fvtM wef³ / (1) mwewr K weIqK (Journalistic), (2) MweI Yigj-K (Research), (3) mwSMwBk Kvh³m=Ülq (Administrative), (4) wePvi wefMiq (Judicial)

L. 'k'w' K' 'q'Zv I Kkj Zv (Skill and Expert Knowledge)- Guv Avevi wZb c'kvi (1) Kwl. Kv'R 'q'Zv I Kkj Zv (Agricultural), (2) wkí Kg^c m'w'KZ (Arts), (3) em'YR" m'w'Slq (Commercial)|

M. ^mK k^g (Physical Power)- ^mK ej tKej gRy I klgK tkYxi Rb'B GKlU Drci`K DcVq| Zviv mvar i YZt G GKlU gV k^g i mnifh'B RmkeV DcVlR^g Kf i| Zv^g i tKB tgnbZx RbZv ej v nq| (gvI t Avaiy i nkgt Bmj vgi A_DmZ t 38)

Dt' v³i ei msMVK tK k³gi ch³q wbtq Avmtj I 'jqai gta" GK w³kI ci_R we "gwb_vtK/ klgK
k³gi t³q³t³ celbañi Z cwi³Zw³K thgb, Nu³v c³Z, w³b c³Z ev c³Z gvtm GKUv w³w³ teZb ev
gRjx c³q/ wK³S D³t' v³i t³q³t³ Zv c³h³R" bq/ Kvi Y Dt' v³i Zvi c³Póvi dj cel³yB Rvb³Z
ci³i bv eis Zv Aibw³Z/

k̄gi A_χwZK ^eiko

k̄gi ēmea ^emkó" Dtj L̄thM| Zb̄ta" iazcYw` K t̄j v nt̄Q-

1. kğ I kığtKi Awtbəv t Dcr`ıtbı Abıb DcKİ Ymgı Ges Gi gınj KtK Ayj r v Kiv hıq / thgb- fıg Ges Zvi gınj K ev Rıg vi məúY Avj r v Rıbm / GKBfıte cıR I cıRcılZI wfbı KŞ' kğ I kığtKi gta" tKıb cıR" wB Yq Kiv məb q / tKbbı kğ kāıU Awtj B kığtKi nıqıU Ptıj Awtm / Averi kığK kā Awtj B kğ nıZ Awtm /

2. kğ eÜb cwieZDkj t nek̄Zv, eyx-nePqYZv / AwfÁZvi wfEz kğgi cıimi cwieZD thwM / kığK G evcıti AMMY ntj Zvi kğeÜb D"p-ı i nıZ cıti / Averi G evcıti tm Acwic° ntj Zvi AebZI nıZ cıti /

3. kğgi mugt_ı `iKıvKıl mngZ t gınj K tkYı kıwık yx I kığK ev gRıy tkYı `gıp nıqı kığtKi gRıy cıvıbi tıqıtı `iKıvKıl Kg nıq _ıK / tKbbı gRıy tkYı Zıf i Rıeb Pıj vıbı Rı Dci I qıj nı i bıwZ gıbıZ eva" _ıK / dtj , Zvi kğgi gj" Avıqı evcıti ewAZ t_ıK hıq Ges gınj tKı 0vıv tkıl Z nıZ _ıK /

4. kığtKi DcılñZ AvelK t Drcı`ıbi tıqıtı Drcı`ıbı Abıb DcılñZi cıqıRb cıto bv / KŞ' kğ ev kığtKi DcılñZ Qıov Drcı`ıbı tKıb µıgbı məb q / Bıj vgı A_BıZtZ kğ GK , iazcY°-ıb `Lj Ktı Awtj / kğgi tgıjı K gj-ıteva, Drm I wewfbı cıKıi cıKıZ thgb- Pvıver` , wKı , eemıv, cıwıkb ev gıbıy Rıeb avıtYı Rı th kğ Ktı Zv meB kğgi chıqfı / Bıj vgı iaykıg evg ev hıh_ eÜb / Drcı`ıbi tıqıtı Zvi eenvıti i wbtR wıqıB qıvı nıqıb eis kğtK AvgıbıtZi chıqı wbtq Zvi hıv_ cıqıM / nK Avıqı , iazcıvıb Ktı / imj- (mv) etj b-

ان الله يحب احكام اذا عمل ان يتقن.

OtZıgıt i th tKD tKıb KvR Kıtj Ges Zv DĘgiſc məcır`ıb Kıtj Avj m ZıtK fıj evımb / 0 (evqıvıKı) G DĘgiſc məúıb tKı Avj m Zvqıv etj tQb t

إِنْ أَحْمَدْتُ مَأْحَمَدَ لَا تَسْكُنْ وَإِنْ أَسْأَمْتُ فَلَهَا.

OtZıgıv mrKıR Kıtj tZıgıt i wbtRt i Kıtę Ges g`KıR Kıtj ZvI wbtRt i RbıB Kıtę / 0 (mıv eYı BmıvCj : 7)

DĘgiſc KvR məúıb Kiv GKB mıt_ wıK I eyxwfıEK kğtK gınj Ktı / tKbbı Drcı`ıb tıqıtı kığtKi wıK kğgi , iazcY°fıgKı tıqıtı / G tıqıtı eyxwfıEK kğgi cıfıe _ıK bv / KŞ' Zvi cıfıe Drcı`ıb cıwıZ, kğgi aiY BZıw tıqıtı AbıKıhı

kğ I kığtKi evcıti AwBqıg Rıvnıj qui `ıpfıw

kğ I Ktqıp evcıti Bıj vg I AwBqıg Rıvnıj qui gta" nekı cıR" cıwıZ nıq / ZLbKıi eeP te`ıbıv Zıf i RıeKıi wbeftı cıPıvıY , wKı , jıZıvıR I eemıv-ewYtR i Kıtđj vi cıwıv`ıb BZıw tK wbtRt i tckıvıntıte MıY KıZ / cıqıvıAbı mKj cıKıi KvR-Kgı tckıtK Nyı KıZ / thgb- Pvıver` , KwiMıi , tbıSpıj bv , eemıv BZıw / GməúıKıgnıvıÜZ Ges mgıRKj vıYı RbıK Beby Lıj `ı etj b t 0Avıe te`ıbıv kğRıex thgb- KwiMix cıqıv I Abıb tckıtK KvRtK Nyı KıZ / cıKıZctı tKı I KvRKgB Awtqı Drm / kğ I KvRKgBv _ıKıj gıbıy i Avıq-Drcı`ıb eÜ nıq hıq / gıbıy teKıi nıq hıq / 0 (Avı -gKıvıvgı t 150)

ZrKıjıb knıevımxı thme KvR KıZ Zvı tıL te`ıbıv bvK wıUKıZ / ZLKıi kğRıex tı gta" tKD wıQı KılRıex thgb- gıbıvıevımxı , Averi tKD wıQı eemıqı thgb- gıbıvıevımxı , Averi tKD wıQı bıwK thgb- I gıbıvıevımxı (The Encyclopedia of Islam : 1/375)

Gıovıl ZrKıtj wewfbatcıvı gıbıy cıvıqı thZ / thgb- KwiMi , tı ŞnKıi , KivZıg -ı / KŞ' Gme tckıtKıevıvı Averi te`ıbıv I Abıb tı Kıtđo AZ şıbıgıtbi etj cıwıMıYıZ nıq /

tKıvıBıvı gıbıvıevımxı tı KıZ / tKbbı Zıvı Pvıver` Ktı tıL / AveyRıvnıj hLb e`ı hıx wbnZ nıq ZLb Zvi cıwıqıtei nıqı AwtM mekı Kıv etj wıQı ; Awıg Avgıi wbnZ nıqı evcıti th Awtıc KıvıQ , Zvi tıPıqı tekı Awtıc KıvıQ G Rı th , GKıU Pvıxi nıZ Avgıi Bıj yıv mıvı nı /

A_ e i hfx Zvi wbnZ nI qvi tPfq g`xbvemxi nvtZ Zvi wbnZ nI qvi Rb'' tekx AvtPc KtiQj /
 فلو غير اكار قتلنى - Qj -
 Kvi Y g`xbvemxi vQj KwlRxer/ Zvi tkI wbtkjm ZvtMi AvtM tm ejtQj -
 nVq Avdmjy Ø! hw` KIK Qrov Ab'' tKvb tj vK AvgitK nZv KiZ Zte KZB bv fij nZ/
 Acic tRtfnj x hJM m-sybZ gnjviv `y`vbi wnbgtq A_ avtXgvZvi tckv MbtYi wnbgtq
 RweKvRØtK AZ-SNVi tPvtL t`LZ/ hw` I Zviv Tavq Kó tcZ, Zej Zviv G tckv MbtY KiZ bv/
 Zviv RvZq tckvK Lvt`gx ev MpfZi tckv wntme Ávb KiZ/ Gfite Zviv th tKvb cKvi PvKix-
 evKix wtkl Kti avtX tckvK NYv KiZ/
 DjLZ eYDvq GUvB cLqgzb nq th, kq I KvRKgKti RweKvRØ Rvtnj x hJM tj vKt` i wKU
 KZB bv AcgybKi wQj / GK K_vq ej tZ tMj ej tZ nq, Rwnj x hJM kq I klgKt` i ghPv ej tZ
 KQb wQj bv/ (Rvgij DÍxb Bqj` t Bmj vtgi `pbtZ kq I klgK t 9-13)

kigi , iaz

G K_vq tKvb mft`n tbB th, kqB nj RweKvRØbi mteEg cši/ Avi kqB etq AvtB gibe mgvR
 bZb RxeB/ Bmj vg kigi cLq gbytK Drmnv `vb KtiQ Ges kigi Dci AwaK , iaz Avtivc
 KtiQ/ Avi kigtKB `yqj I AitLitZi wntme-wbKtki gvcKwv wntme MY` KtiQ/ gnib Avj in
 ej b t

وَقُلْ أَعْطُوا فَسِيَّرَ اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَوْلُهُ وَالْعُمُونَ.

ØGes ej , tZvgiv KvR KtZ _vK; Avj in tZvgit`i KvRJ vc Aetj vKb Kiteb/ Ges Zui iVmj- I
 gybMY tZvgit`i KvR t`Lteb/Ø (Avj ZvI evn : 105)
 gnvex (mv) kigi cLq Drmnv `vb KtiQb/ wZib etj b t

افضل الكسب بيع مبرور و عمل الرجل بيده.

ØmtEg Avq nj gKej ev MpxZ tePv-tKbv A_ th tePv-tKbv tarkvRx BZ`w` tbB Ges gbytj i
 ntZi KvgvB ev kqj ä DcvRØ/Ø (AvmngjZ t Avj RvtgDm mMxi)
 Ab'' nv`xim wZib etj b t

ان الله يحب المؤمن المتحرف.

Ognib Avj in tckvRxer ev KgRxer gbytK fij evtmb/Ø (AvmngjZ t Avj RvtgDm mMxi)
 Ab'' nv`xim wZib etj b t

اعطوا الاجير اجره قبل ان يجف عرقه.

ØkigKtK Zvi gRyj `vI Zvi Nvg iKvei AvtM/Ø (Bgvg mgvZ t Avj RvtgDm mMxi)
 Dtj LZ AvqjZ I nv`xm Øviv kq I klgKtK wtkl ghPv t`qj ntqtQ/
 A_ wZK `v K t_tK gj-ab I cLqKwZK m¤ct`i ciB kqjK Drcv`tbi Drm wntme aiv nq/ AwZ
 cPbKtj B Avj mgv BebyLj `y kigi ghPv i K_v Dtj L KtiQb/ wZib etj b t Økq nj Drcv`tbi
 -kev gj- Ges mKj cKvi wHk I Avtqi Drm/ Abjcfvte wZib etj b t AwaK kq AwaK m¤c`
 AviY, RxeB hñvi gvb Dbaqj I AwaK Avel`i Dcvq/Ø (Avj -gKvI`gjn t 321)
 wKQkj AvtM AvSRwZK gvwemakvi ms`vi 23 I 34 avivq kqjK e`w³ -vaxbZv I mgvRwZK
 -vaxbZvq MY` Ki ntqtQ/ A_ e`w³ I mgvR -vaxbZvte Zv`i Kg`teQ wbtZ cvite/ Dnvi 20 bs
 avivq ej v ntqtQ klgK I KgRweiv msMvb cLqKtZ cvite/ Avi cLqKtZ gbytZv`i B`QrgndK
 H msMvb thM w`tZ cvite/ Aek` H msMvbU nte kwšcY`Ges KtDtk ZvZ thM t`qj Rb` Pvc
 myó Kiv hvte bv/ (W. mvC` gyaS` Avng` evbvhv t AvSRwZK gvwemakvi msMvb tNvI Yv I GtZ
 Bmj vgr kixqjZi fngKv t 66)

GLvB Dtj LthM th, AvšRnZK gव्वेवाKvi msMVb gव्वी KQKvij AvtM kज्ञ I klgतKi ghप्रव वै तqतQ, KšBmj vg GLb t_तK tPश्वr kZ eQi AvtM kज्ञ I klgतKi ghप्रव cत्तर Kti तQ/

Bmj उग कज्ञ I klgतKi ghप्रव

GKgvI Bmj vgB kज्ञ i cक्षZ.ghप्रव वै तqतQ/ Ggb व्वK cम्_ क्षR Kgप्रK Bmj vg Beर` तZi ghप्रव q DbनZ Kti तQ i ayZvB bq eis K्षR Kgप्रK Rnत्त i mgchत्तq i ej MY Kti तQ/ eव्वY Z AvtQ, tKvb mव्ववेक्ष GK K्षव्व3 kज्ञ x हेक्षK वै ZMzत्तZ Zvi Kत्तR thM व्वb KitZ thtZ वै tL ej tJ b, nव्व ! हव्व H हेक्षU Avj नी i vत्तq Rnत्त i Rb हव्वते Mgb Kiz ZLb ivmज्ञ (mv) ej tJ b-

لا تقول هذا. ان كان خرج فيسعي على ولده صغارا فهو في سبيل الله ، و ان كان خرج فيسعي على نفسه يعها فهو في سبيل الله ، فان كان خرج رباء و مفاخرة فهو في سبيل الشيطان.

OZig G K_v eत्तj v bv/ हव्व` हव्व` tm Zvi Acव्वB eq वै mश्वtbi Rb वै tivRMत्तi tei nq, Zte tm Avj नी i vत्तq Rnत्त i ml que cत्तe/ Avi हव्व` tm वै व्वi l वै व्वi Zvi M व्वb t_तK eत्तvni Rb वै व्वb R bdत्तmi वै व्वgE tivRMत्तi tei nq Zeर्य tm Rnत्त i ml que cत्तe/ K्षS हव्व` tj व्वK वै Lत्तvvi Dत्तi त्तk वै tMSi tei Rb वै व्वt tei nq, Zte Zv nत्तe kqZत्तbi i vत्तq tei nl qui क्षव्वgj /0 (nvत्तdR Avj -ghव्वRix t AvZ-Zvi म्वे I qvZ-Zvi नी : n34)

D3 nv वै व्वt R्षeKvRत्तbi Rb वै kज्ञ I Kग्गK Avj नी i vत्तq Rnत्त i mgchत्तqf व्वi Kiv ntqत्तQ/ gnvB Avj नी cत्ते वै K्षAvtB bvgत्तhi mत्त_ Kज्ञtQb/ Avj नी ej tJ b-

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَمَأْتَهُ شُرُوْا فِي الْأَرْضِ وَأَتْغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ.

ObvgvH tkI ntJ Avj नी cत्ते वै E वै व्वK mÜत्तbi Dत्तi त्तk cत्त_ extZ वै व्वt q cत्तe/0 (mH Avj -RgAvn : 10)
Abj्षcव्वt Avj नी kज्ञtK Rnत्त i mत्त_ mम्ु3 Kti तQb/ वै ZLb ej tJ b-

وَأَخْوَنْرِيْهُونْ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَخْوَنْ يَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

OtKt tKD Avj नी AbM वै mÜत्तbi t_त्तkाग्य Kite Ges tKD tKD Avj नी ct_ j ovB Kite/0 (mH Avj -ghव्वR : 20)
kज्ञi gvaत्तg वै hK mÜत्तbi Rb वै Avj नी nt34i tgsmत्तgI eव्वemv-eव्वYtR वै Abg्षvZ वै tqत्तQb/ वै ZLb ej tJ b-

لَيْسَ عَلَيْكُمْ حَمْاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ.

Ohw` tZigiv (nt34i tgsmत्तg) tZigत्त i cत्ते cत्त_ ntZ t_त्तq वै hK mÜत्तb Ki ZtZ tKvb cक्षvi t_व्वl tbB/0 (mH Avj -evKvvn : 198)

A वै Avqत्तZi kvtB bत्तgj BebyAvेYm ntZ eव्वY Z AvtQ, वै ZLb ej tJ b, n34 tgsmत्तg gत्तj gव्वbMY eव्वemv-ewYR वै tेp-तKbv t_तK वै Z _vKZ वै Kbbv Zviv ej Z, nt34i वै b वै tJ b Avj नी वै RKti i वै b/ ZLb Duj वै Z AvqvZ AeZxYqg/

gnvB Avj नी Zui ivmज्ञ (mv) I hviv Zui Abg्षi Y Kti tmme gत्तj gव्वbM वै Yi Rb वै mvv ivZ tRत्तM Beर` Z Kivi वै avbत्तK वै Kti तQb G Rb वै th, hvत्तZ वै tbi tej vq R्षeKvत्तS वै Y eव्वvZ mप्पो bv nq/ G eव्वcvत्तi Avj नी Zvqj वै ej tJ b-

إِنَّ رَبَّكَ تَعْلَمُ أَنَّمَا مِنْ شُلُّثِيَ الْلَّهِ مِلَ وَصَفَهُ وَشُلُّثِهُ وَطَائِفَةً مِنْ أَلْئَنِينَ عَلَيْكَ وَاللَّهُمَّ لَمْ يَلْكُدْهُ الرَّحْمَنِ لَمْ يَأْنَ تُحَصِّدُهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرُءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلَيْمَ أَنْ سَيَّكُونُ مِنْكُمْ مُّضِيَ وَأَخْوَنْ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ.

ØtZvgvi cØZcyj K Røbb, Zøg RøMib Ki KLøbv iøtZi cØq `ØZxqysk, KLøbv Aafsk I ZZxqysk
Ges tZvgvi m½øt`i GKUv `j I tZvgvi m½ `Ùvqgb nq/ Avj mnB w'b I ivZ cwigvc Ktib/ wZib
Røbb, tZvgvi Gi cY©ntme ivLøZ cvi te bv/ AZGe wZib tZvgit i cØZ ¶lgvcivqY ntqtQb/
KzAvtbi hZUKzZvgit i Rb mnR ZZUKzAve E Ki / Kri Y wZib Røbb tZvgit i gta tKD tKD
Amýn te, Zit`i tKD tKD Avj oni AbMømÜvb t'k-wet`tk mdi Ki te/Ø (miv Avj -gjhyw : 20)

Avj oni erYx ØفتاB علىكم Gi A_ nj, Añ mivi cØtg Añak ivZ RøMi tY th wbt`R GtmQj

*يضربون في الأرض Gi A_ © e`emv ewiR BZ w`i Rb ágY Kiv/ (Avj LZxe kri exbx t Zvdmxi jy KzAvb t 4/422)
gby bygvh, tivhv BZ w`i Bev`tZi gva tg thgb ml qtei AñKvix nq tZgibfite kg I KzRKtgi
gva tgI ml qtei AñKvix nq/ i vñj-jvn (mv) etj b-*

التاجر الصدق الامين مع النبئن والصديقين والشهداء يوم القيمة.

ØmZ ev`x-wek`l e`emvqxi KqvgZi w`b bex, wñl xKib I knx`MñYi mvt _ vKte/Ø (BetbgRin: 2/720)
i vñj-jvn (mv) Avtiv etj b-

من امسى كالا من عمله ، بات مغفرا له .

Øth e`w³ mvi w`b KvR KitZ thtq Aemv`Mñtnq mÜvq DcibZ nq iøtZ ZitK mg -l, bñv ¶lgv Kiv
nte/Ø (AvmøgZit Røtg AvQOMxi t 2/162)
i vñj-jvn (mv) Avtiv etj b

ما من مسلم يغرس غرسا او يزرع زرعا فیأكل منه طير او انسان او بهيمة الا

كان له صدقة .

ØhLb tKib gnyij g e`w³ tKib exR ecb Kti ev tKib km` Drci`b Kti Avi Zv t`tK tKib cñL ev
gby A-ev tKib cØYx f¶Y Kti Zlb Zv Zvi Rb` mv` Kvn ntq hvq/Ø (ejwix, nr`xm bs 6012)
Dwj dLZ Avtj wPbv ñviv kg I klgK, KwlKvR I KwlRw-e, tivcYKvixtK mD`P ghiPv t`qv ntqtQ/
Ggb wK gnyij g e`w³ i tivcYKZ.MñQo dj ci cñL, KxU cZ½ BZ w`tZ tLj I gnyij g e`w³ Dnvi
ml qve cñB nte/ klggi ghiPv eYdv w`tZ wñtq GLvib Avtiv KñZcq nv`xmi DxwZ t`l qv nj -
1. i vñj-jvn (mv) ZveK hy t`tK cñL veZtbi ct` GKRb mvnver Zui mvt _ mv¶lvZ KitZ Avmtj b, H
mvnveri nvZ LmLtm wQj | wZib wRtAm Kitj b, tZvgvi nvZ Ggb tKb ? mvnver ej tj b, GUv i kx
Ulbvi `M/ Awg evMtb KvR Kwi, kgj ä A_ ñviv Avgvi msmvi Pij VB/ ZLb wZib H t`l Kñlii nvZ
Pzb Kitj b Ges ej tj b-

هذه بد يحبها الله و رسوله .

ØGUv Ggb GKUv nvZ- hv Avj on I Zui i vñj-jvn cØ` Kitb/Ø (gnyi§ Avj -MvRj x t Bmj vg I
mgvRZšev` t 82)

D³ mvnveri nvtZ i vñj-jvn (mv)-Gi Pzb `vibi A_ ñt"Q, wZib G klgKtK Zvi klggi I Drci`tbi
Rb` Añak Drmnv `vb Kitb/ klggi Drmnv `vibi A_ ñj, A_ %wZK DbnZ mvab/

2. klggi gva tg nvj yj wiHk mÜvb Bmj vg I qñRe KitbtQ/ i vñj-jvn (mv) etj b-

طلب الحال واجب على كل مسلم .

Øklggi gva tg nvj yj i ñk mÜvb Kiv cØZK gnyj gvtbi Dci lqñRe/Ø (Avj -gnyRix t AvZvix
I qvZvix t 2/546)

3. i vñj-jvn (mv) etj b-

طلب كسب الحال فريضة بعد الفريضة.

*Önij yj wiHk mÜlb Kiv di thi ci GKU dih | 0 (igKvZj gvwnein t 2/847)
Añ nv`x̄m nvj yj iþxi Rb k̄t I KgK dih ev Aek Ki Yiq ej v ntq70/
gnvb nv`xm nekví ` Bgvg tgij Aij x Aij - °vix Añ nv`x̄mi e`vL`vq etj b- nj yj Lv` " Dc1Rb Kiv
ZvKI qv ev Aij mñfñZi PñeKvñV / (igi KvZj gvdwZn t 3/298)
nvbdx gvhñtei tkö Bgvg gnyg` Beb nvmb Avkñkvgevbx etj b t Avnj yñbñZ I qij RvgvqvtZi
AñKvsk dKxi gñZ cñqvRbñq wiHk KvgvB Kiv dih | (KZvej Kme t 44)
mZis G K_v ciñ vi th, gnyj g mgñR Ggb ñii i tKlb tj VK _vKte bv hviv teKvi A_ev hviv
Añbñi Kñfa fi w tq Lvte Ges Ab ñi Rb terSv nñq `vñte / G mñuKvñmñj (mv) etj b-*

لان ياخذ احدكم حبله ثم ياتي الجبل فياتى بحزمة من حطب على ظهره فيبيعها
فيكلف الله وجهه خير له من ان يسأل الناس اعطوه او منعوه.

0tZvgit` i tKD nvtZ iwk wbtq cunvto Avmtc AZtcI KitVi Awu wBR wctV enb Kit`e| AZtcI Dn
evRvti wejrq Kti wBr RmmeKv ARB Kit`e GUv Zvi gvbj`i 0tqi 0tqi wFqiv Kivi tP tq AwaK tkq|
tKbbw wFqiv Kit`Z tMtj tKD ZvKt wFqiv te Avevi tKD wdwitq t`te/0 (mnnyewix, n`mb 2047)
2. GK`v ivmj-jym (mv) gmwRt` cilek Kti GK e`w3tK Avj yij yetek bvgith iAKzmr`vn Kit`Z
t`tl wRtAm Kit`j b, G tj vKuU tK ? mnvnevMY DEti ej tj b t G tj vKuU GKRb Avte` (th tekx
tekx Avj mi Bev`Z Kti) tj vK/ ZLb ivmj- (mv) wRtAm Kit`j b, G tj vKuUi fi YtciY tK t`q ?
Zviv DEti Kit`j b, Zvi fvB kq Kti Ges H Avte` fiBtqi e qfvi enb Kit`i | ZLb ivmj- (mv)

ej tj b - اخوه اعبد منه Zvi klgK fvB Zvi tptq AlakZi Avte` | (kvql gmv§ Aveyhyivn t Bmj vgx mgvR e`e`v t 196)

gnibex (my) libR n‡Z Klib KitZb |

GLv̄tb kg I klḡtKi Awak Gh̄pvi Rb̄ G K_vl tP̄tq tekv wKQytB th, gn̄vbx (mv) wb̄tRl eū c̄kvi Kḡvhab Z_v teZbtfMx n̄tq KvR K̄ti tQb/ wZ̄lb cvn̄ito 0Mj PoitZb/ G m̄c̄ctK̄vml- (mv) etj b-

ما من نبى الا رعى الغنم.

0Ggb tKib bex tbB whib QvMj Pivb mb/0 (mnxn elyix, nw`xm bs-2261)

*Abijcfvte bex (mv) nhî Z Lv`xRv (iv)-Gi GKRb wL`vZ e`emwq mQj b/ iVm- (mv) Zuî gyj vgyj
 wbtq kvg (eZgzb mwli qv) t`tk thtq muq-wepaq KitZb/ wZib th tKvb KvR gyyj gwbt` i mvt_ Ask
 MôY KitZ Abxnv cKlk KitZb bv/ (gyw-§ Avj x nevin t AvZLvi exqzj BKtZQr`xqvn t 53-54)
 GQovor iVm- (mv) Zuî Lv`gt` i mvt_ KvR Ask MôY KitZb Zt` i kg j wNtei Rb/ wZib Zuî
 ciwitaq et`iB R nvtZ Zwj w`tZb, Rzv mva KitZb, Mtni AvmevecÎ Ktb Dnv wbtRB Nti XKitZb
 Ges mwRtq ivL`Zb/ tgngwbt` i wL`gZ KitZb/ GgbwK Zvi Lv`gt` iI tl`gZ KitZb/ G
 m=utK^Zuî Lv`g, wekô mnvex Avbvm (iv) etj b-*

خدمته نحو من عشر سنين ، فوالله ما صحبته فى سفر او حضر لاخدهم الا و كانت خدمته فى اكثـر ما خدمت له.

ØAñg cñq `k eQi hveZ bexi (m) wL`gZ KtñlQ/ Avj mñi kc_! Awg hLbB bexi mñt_ tKvb mdñt
 thZvg A_ev gñKg Ae~vq _vKZvg Ges Zvi wL`gtZi B"Qv KiZvg ZLb t`LZvg ZvñK Avgvi
 wL`gtZi tPñq wZib Avgvi tekx wL`gZ KitZb/0
 GgbB wQj bex I iVmñ-Mñtbi ZiñKv/ Zuv wB R mñtZ KvR Ktñi tLñZb/ thgb, `vDm (Av) hñxi eg^o
 ^Zvi Ktñi RñxeKv wbeñtñ KitZb/ G mñtK^Avj mñtñ ejñ b-

وَعَلَمْنَاهُ صُنْعَةَ لَبُّ وَسْ لَكْمَ لَتْ حَسْنَكْمَ مِنْ بَأْسَكْمَ فَهُلْ أَنْتُمْ شَاكُونَ.

ØAwg Zv̄tK tZvgit` i Rb" h̄jx i eg^Zwi KitZ w̄k¶v w̄tqiqj vg, h̄vtZ Zv h̄jx tZvgit` i i¶v Kti |
m̄y i vs tZvgiv w̄K KZÁ nte bv?0 A_@ tZvgit` i KZÁ n! qv DWPZ / (m̄v Avj -Awq: 80)

Bgvg K̄z̄z̄ etj b, Ā AvqviZ w̄k̄-Kvi Lv̄v t̄cb, KwiMwi ie`v I Zvi DcKiY M̄tYi GKgvI
`j xj | gnvb Avj m̄n Zvi w̄c̄j bex `vD` (Av) m̄útK^etj b, w̄Zib h̄jx i eg^Zwi KitZb Ges w̄tRi
n̄tZi KgvB tL̄tZb/ ever Avj g (Av) K1.K w̄Qtj b, bn̄ (Av) KivZx w̄Qtj b, tj vKgvb (Av) `Rw̄Qtj b,
Zv j̄ (Av) Pgrov vevM̄tZi e^emvq (PgRvi) w̄Qtj b, tKD tKD etj b, w̄Zib w̄fW̄l I qv j v w̄Qtj b/
(AvnKgvj K̄z̄Avb t 11/221)

m̄vnevMY c̄l̄g t_ tKB k̄gi ghPv Abḡeb Ktib/ meēl̄tg gyw̄Ri m̄vnevMY g°v t_ tK g`xbvq
AvMgtbi c̄ti k̄t̄ tckv Ae j̄b Ktib/ Zuv g°vq Zv̄t` i ab-m̄ú e^emv-eWYR t̄t̄o Avtmb/
g`xbvq t̄s̄ovi ci Avbmvi MY gyw̄Ri t̄i tK Zv̄t` i (Avbmvi t̄i) gj̄ vgvj webvgj̄ f̄M Kti w̄tZ
PvBtj b w̄K̄S` gyw̄Ri MY Zv w̄bZ Am̄f̄jZ Ávcv Ktib/ eis Zviv Zv̄t` i n̄tZi KgvB I c̄wi k̄tj ä
Avtqi Øviv Rv̄eKvRt̄bi c_ tēt̄tbb/ m̄Zi vs gyw̄Ri t̄i tKD e^emvq qg`v̄b tb̄t̄ c̄tob, Averi
tKD Avbmvi t̄i Kv̄t̄t̄ KvR KitZ īaKtib, G k̄tZq̄h, Avbmvi t̄i t̄t̄t̄ Avbmvi īvB Pv̄l vev̄`i
Avmevec̄-mi Ávg enb Kit̄eb Ges gyw̄Ri MY Zv̄t` i Kv̄t̄i w̄bqg j ä dmtj i GKvU Ask M̄bY
Kit̄eb/

Dgi Beb Lv̄Eve (iv) t_ tK evYZ Avt̄o, w̄Zib gyblytK Kg^I k̄gi c̄l̄ Drmn `v̄b KitZ w̄tq
ej t̄Zbt ØAvj m̄n tm e^w̄i Dci ing Kit̄eb, th tekx tekx K_v etj bv eis tekx tekx KvR Kti |
Kt̄gP k̄w̄3 H mgqB c̄Y%Zv j̄vf Kit̄e, hLb w̄tbi KvR H w̄tB m̄ac̄r`b Kit̄e Ges Zv AvMgt
w̄tbi Rb" dt̄tj ivL̄t̄e bv| Avi Avj m̄ni Dci c̄KZ. f̄imvKvix H e^w̄3 th ḡw̄tZ exR ecb Kti
AZtci Avj m̄ni Dci f̄imv Kti |0 (W. Zaqfxt Dgi web Lv̄Evet 472)

m̄Zi vs t̄Lv h̄t"0, Bmj vg gyblytK Kg^I k̄gi c̄l̄ Avnevb Kti Ges Drmn `v̄b Kti | h̄vi eYDv
Avgiv Bw̄Zc̄t̄e©K̄z̄Avb, nv̄x m̄ Ges ivmj̄ (mv) I m̄vnevM̄tYi KvhPj̄g t_ tK tct̄qj̄ Q/ AZGe
w̄btms̄tKv̄tP G K_v ej v Pj̄, Bmj vg Kg^Zrci Zv I m̄RxeZv Z_v ^qsm̄uY%vi ag^ Bnv teKvZi I
-ie i Zv Z_v Aj m̄Zvi ag^bq/

Zv̄l qv̄j̄ ev Avj m̄b f̄Pkxj Zv gyblytK k̄g t_ tK `hi tVtj t̄q bv

Bmj vg gyblytK Zv̄l qv̄j̄ ev Avj m̄ni Dci w̄b f̄Pkxj Zvi w̄tK Avnevb Kti t̄o | w̄K̄S` Zv̄l qv̄j̄ k̄gi ev
Kg^m̄ac̄r`tbi e^vci t̄i c̄ZeÜKZv m̄p̄ Kti bv| eis Zv̄l qv̄j̄ Øviv D̄t̄t̄ nj , Kg^m̄ac̄r`tbi Avj m̄ni
Dci c̄Y%Av-`v t̄cb KvR, h̄tZ e^w̄i k̄gi I Zvi KvR Avj m̄ni w̄bKU M̄p̄Z nq/ e^emv-eWYR,
Kv̄t̄ KvR A_ev Ab" th tKv̄b tckvB tnvK bv tKb, Zv̄tZ gybly j̄vfeib ntZ c̄t̄i, Averi ¶w̄ZM̄t̄ntZ
c̄t̄i | Aek" ev`vi m̄Kj KvR-Kt̄gZvi G `p w̄ekjm _vKt̄Z nte th, Avj m̄nB GKgvI w̄i hK`vZv, w̄Zib
ev`v̄`i ntZ KL̄t̄bv w̄bQb̄bb/ G m̄útK^gnibex (mv) etj b-

لو انكم توكلون على الله حق توكله لرزقكم كما يرزق الطير تغدو خاماً و تروح بطاناً.

Øh̄v tZvgiv gnvb Avj m̄ni Dci h_vh_fv̄te Zv̄l qv̄j̄ KitZ c̄vi, Zte w̄Zib Aek`B tZvgit` i tK
w̄i hK c̄l̄b Kit̄eb, thgbf̄te c̄m̄l I w̄en%Kj w̄i hKc̄l̄B ntq _v̄tK, Dnviv Lv̄t` i m̄Uv̄b c̄l̄z̄l
¶lavZ^Ae^-tq tei nq Avi m̄Uv̄ tei nq D`ic̄Z^Ae^-tq w̄dti Avt̄m |0 (w̄Ziaghx t 7/92)

nv̄x m̄i f̄vel_-nj , gyblytK GKBm̄t_ KvRI KitZ nte Ges Avj m̄ni c̄l̄ w̄b f̄Pkxj I ntZ nte/
ivmj̄ (mv)-Gi Agiq evY G K_v i m̄vnev Bw̄Z enb Kti | G D̄t̄t̄ nj hLb GK m̄vnev Zv̄tK etj b,
tn Avj m̄ni ivmj̄ ! Awg Avgvi m̄l qv̄i w̄tto t̄e Ges Avj m̄ni Dci f̄imv Kie ? Z`ḡt̄i gnibex

(mv) ej t̄j b t̄ Zv̄l Dn̄tK tet̄a ivL Ges Avj m̄ni Dci f̄imv Ki |0 (Avj -
nv̄qmvw t̄ grvgi w̄i AvhhvI qv̄tq` t 1/291)

Gḡibf̄ite aḡq `w̄tKvY t̄tKI Zvl qv̄zj i ēcv̄i Bmj v̄gi Aēv̄b tevaMḡ I m̄ycó/ thgb-Avj x (iv) t̄tK ēw̄YZ, w̄Zib etj b t GKv̄b iwm̄j (mv) Dc̄eo Aēv̄q w̄tj b Avi Zvi n̄tZ w̄Qj GKv̄U Kv̄V U/ w̄Zib Dnv̄ 0iv̄ gn̄d̄tZ `M Kv̄UQjtj b, AZtci w̄Zib Zvi gv̄v Dt̄Ej b Kt̄i ej t̄j b t t̄Ziḡt` i gtā t̄Kvb tj v̄KB tbB, eis c̄Zt̄Ki Rb̄ Rb̄t̄Z Ksev Rvn̄b̄t̄g v̄b w̄bañi Z nt̄q t̄M̄t̄Q/ GZ k̄et̄Y Zv̄iv ej j, Bqv̄ iwm̄j v̄j m̄ (mv) ! Avgiv Avgj Kie bv̄, eis Gi Dct̄i B w̄bf̄P Kie/ w̄Zib ej t̄j b, bv̄ eis t̄Ziḡiv Avgj Ki | Avi c̄Zt̄Ki Rb̄ tm Kv̄RB mnR Kt̄i t̄qu n̄te hvi Rb̄ Zv̄K m̄yó Kv̄ nt̄q t̄Q/ Gici gn̄bex (mv) c̄w̄t̄ Kz̄Ait̄bi Avgv̄Z w̄Zj v̄l qv̄Z Kt̄j b-

فَمَآمَا مِنْ أَعْطَى وَأَنْتَقَى . وَصَدَّقَ بِالْحُكْمِ سَيِّنَةٌ سُرُّهُ لِمِلْيُسْتَى . وَأَمَّا مِنْ بَخِيلٍ وَأَسْغَنَى . وَكَلَّبَ بِالْحُكْمِ سَيِّنَةٌ سُرُّهُ لِمِلْعُسْتَى .

Om̄Zivs t̄KD `vb Kit̄j, ḡv̄Kx nt̄j Ges hv̄ D̄Eg Zv̄ m̄f̄ etj M̄Y Kit̄j Aw̄g Zvi Rb̄ mnR c̄m̄y Kt̄i t̄e/ Avi th ēw̄3 KcyZv̄ Kt̄i Ges w̄bRt̄K t̄qs m̄aúYḡtb Kt̄i Avi hv̄ D̄Eg Zv̄ A t̄Kv̄i Kt̄i, Aw̄g Zvi Rb̄ Kt̄v̄i c̄m̄y Kt̄i t̄e/0 (m̄hv̄ Ajy j v̄Bj : 5-10)

Bmj v̄gi Aw̄ef̄tei c̄tēRv̄tn̄j x ht̄M Kv̄R-Kḡw̄et̄kl̄ Kt̄i Pv̄lver t̄K Nȳv Kv̄ nZ/ t̄Kut̄i kiv̄ ḡxbr̄ev̄mt̄ i Nȳv Kv̄Z/ t̄Kbbv̄ Zv̄iv Pv̄lver` Kt̄i Rm̄eKv̄ w̄beñi Kt̄i/ w̄Kš̄ Bmj v̄g k̄g ev̄ Avgt̄j i AiaK iž̄j w̄t̄q t̄Q Ges ḡyj ḡv̄t̄ i t̄K nv̄j yj Kv̄h̄ej xmg nt̄K t̄ckv̄ w̄nt̄m̄te M̄Y Kivi w̄b̄t̄R w̄t̄q t̄Q/ th ēw̄3 th t̄i i t̄j v̄K Zv̄t̄K Zvi `¶Zv̄ w̄nt̄m̄te Kt̄iR D̄0y Kt̄i t̄Q/

Bmj v̄g k̄g I Kt̄gP gh̄Pv̄ w̄t̄Z w̄M̄t̄q gn̄bex (mv) etj b-

ما اكل احد طعاماً قط خير امن عمل يديه وان نبى الله داؤد عليه السلام
كان يأكل من عمل يده .

Ø̄t̄q nt̄-̄Dc̄m̄RZ Lv̄ `` nt̄Z AiaK D̄Eg Avi t̄Kvb Lv̄ `` tbB/ Avi Ajy m̄ni bex `vD` (Av) Zui w̄bR nt̄Zi Dc̄m̄RZ Lv̄ `` M̄Y Kit̄Zb/0 (mn̄m̄ ēyv̄ix t̄nv̄xm̄ bs-2072)
bex `vD` (Av) GKRb t̄j řn̄Kv̄i w̄t̄j b/ Zui m̄aút̄K̄Avj m̄ etj b-

وَإِنَّا لَهُ أَنْحَمِيدَ أَنْ أَعْمَلَ سَابِغَاتَ

ØAw̄g Zvi Rb̄ t̄j řn̄t̄K bḡb̄q Kt̄i w̄t̄q t̄Qj v̄g Ges Zv̄t̄K etj t̄Qj v̄g, c̄t̄-̄leḡZvi Ki/0 (m̄hv̄ m̄ver t 10-11)

Dt̄j w̄LZ ēYv̄ 0iv̄ Guv̄B c̄L̄xqḡv̄b nq th, Bmj v̄g k̄gi gh̄Pv̄ Ac̄w̄i mḡ/

Zvl qv̄zj (توكل) | Zvl qv̄Kj (تواكل) -Gi ḡtā cv̄R̄

Zvl qv̄zj | Zvl qv̄Kj-Gi gāKv̄i cv̄R̄ Avḡt̄i Rb̄v̄ c̄q̄Rb̄/ Zvl qv̄zj nj iayAvj m̄ni DciB nt̄q _v̄t̄K/ Zvl qv̄Kj nj, Avj m̄n̄i Ab̄v̄b t̄i DciB fim̄ Kij v̄g/ Avi w̄Zib gn̄b Avi t̄ki AiaCw̄Z/0 (m̄hv̄ AvZ-Zvl ev̄ : 129)

Ab̄ Avḡt̄Z Avj m̄ etj b-
فَنَ تُؤْلُّ وَقْلَ حَمِيَّ أَلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكِّلْتُ وَهُوَ أَعْلَمُ الْعَظِيمِ .

ØAZ:ci Zvi v̄hv̄ ḡy w̄d̄i t̄q tbq, Zte Zv̄g etj w̄l, Avḡt̄i Rb̄ Avj m̄n̄B ht̄_0/ w̄Zib ēZxZ Ab̄ t̄Kvb Bj v̄n tbB/ Aw̄g Zvi DciB fim̄ Kij v̄g/ Avi w̄Zib gn̄b Avi t̄ki AiaCw̄Z/0 (m̄hv̄ AvZ-Zvl ev̄ : 129)

Ab̄ Avḡt̄Z Avj m̄ etj b-

قُلْ هُوَ بِّيْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكِّلْتُ وَإِلَيْهِ مَوَابٌ .

Øej , w̄Zib Avḡi c̄L̄zv̄j K ! w̄Zib ēZxZ t̄Kvb Bj v̄n tbB/ Zui DciB Aw̄g w̄bf̄P Kwi/ Avi ZuiB w̄bKU Avḡi c̄L̄veZb t̄j /0 (m̄hv̄ Avi i v̄ : 30)

Ggiubvite Avj̄uni Dci m̄bfPkj Zvi ḡvāt̄g ḡbly mKj c̄kvi Zv, Zx k̄w̄t̄k P̄it̄j Ä Kit̄Z cīi |
Avi Avj̄uni Dci f̄imvi d̄t̄j ḡbly AvZ̄li c̄kw̄sl̄j v̄f Kit̄Z cīi Ges tek̄r tek̄r tbK KvR Kit̄Z
cīi | PvB tm KvR `b̄gv̄i tn̄vK A_ ev cīi Kit̄j i tn̄vK |

Zvl qv°žj i gvtb GB bq th, gvby Ayjoni Dci fimv Kt̄i KvRKg©tQto w̄ tq etm _vKt̄e| eis Zvl qv°žj Gi Avmeve M̄bY Kite| Gt̄t̄t̄ H mvnveri Kvnvbx Dt̄j L̄t̄hM̄ whib ivmj- (mvt)-t̄K wRt̄Am Kt̄i wQt̄j b, Avgi wK Avgvi m̄l qvi wU eÜbgj̄ Kt̄i Ayjoni Dci Zvl qv°žj Kie? DEt̄i ivmj- (mv) etj wQt̄j b, Dn̄t̄K tēta t̄t̄L Ayjoni Dci fimv Ki | ivmj- (mv)-Gi wbt̄ R tgvZvteK H eÜw̄3 hw̄ Zvi m̄l qvi wU bv tēta Ayjoni Dci fimv Ki t̄Zb, Zt̄e Zv nZ ZI qvKj̄ |

i v̄mj- (m) Am̄eve ev Am̄j v M̄bY bv K̄t̄j w̄Zib Zui ḡv̄_vq h̄j̄x i Uic c̄wiaib K̄t̄Zb bv| Avi L̄'K h̄j̄x w̄Zib K̄widit̄` i c̄ZnZ Kivi ḡvb̄tm ḡ_xbri Pvi c̄v̄k c̄wi Lv Lbb K̄t̄Zb bv| eis w̄Zib Aj̄oni ðib c̄Zövi Rb̄` t̄Kib c̄wi k̄q bv K̄ti i ay Aj̄oni Dci f̄imv K̄ti B et̄m _vK̄t̄Zb|

k̥g I k̥g̊tKi c̥z iɸóɪ `wqZj

Bmj vg gwbltK KtgP cñZ Avnevb Kti tq/ G m¤útK®gnwb Avj in etj b-

هُوَ الَّذِي لَكُمْ أَرْضٌ ذُلْلَوْلَا فَامْشُوا فِي مَا كَبَّهَا وَكُلُّوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ يَنْتَشِرُونَ.

ÓwZubB tZv tZvgut` i Rb" fngtK mYg Kti w'tqtQb, AZGé tZvgiv Gi w'M-w' MtsmePi Y Ki Ges
Zui t` i qv wiHk t fgtY Ki / cbyia vb tZv ZuiB ubKU/0 (mHAvj -qj-K : 15)

Bmj vq Kq©I DcvRfbi -vaxbZv i ¶v KtigtQ `ñfite-

cūgZ: *gbj̥i Rb^{..} Kg^{..} Póvq A^{..}RZ gl̥ydvri t̥t̥t̥ msKxY^{..} w̥j þ Kt̥Yi gva^{..}t̥g/ GRB^{..} th e^{..} R^{..} c^{..} Z Z R^{..} g msi t̥Y Kt̥i, Zv Zvi Rb^{..} ea Kiv nt̥qt̥Q&Avi Zvi tm R^{..} g t̥Z gw̥j Kibv j v̥fi D^{..}t̥t̥ D^{..} t̥Kd c^{..}ek Kt̥Z cvi te bv|*

WZaqZ: *gvyj gybt` i tk Aci gvyj gyb fvBtqi KvRtK ZzQ Kitzlba Kiv ntqfQ Ges Bmj vg wR nt` Kgqmúr` btk mteEg Avgj gt`b Kti |*

i v̄m j- (mv) etj b-

Bmj vg tKvb e^W³ i Rb⁻ Kg^{PK} Zvi AwaKvi etj mve⁻ | Kt^ti tQ| AZGe Bmj vgk i v^o³m^qg^t i Rb⁻ Kt^tRi e⁻e⁻ i Kt^t Ges Zt^t i AwaKvi msi^TY Kt^t | iVm^j (mv) G `wqtZj m`v m^tP^o w^tQ^j b| GK`v GK e^W³ Zvi Kt^tQ hvPb^v Kij , wZt^t Zui tj vnvi Avs^tU evRv^ti `B^W i n^tqg w^tqj Kt^t tj vKu^tK Zv^t q w^t j b Ges ej tj b-

كل واحد هما واشترا بالآخر فأسا واعمل به.

ØG `jqi GKwU t_#K wKOyK#b LvI Avi AciwU w`#q GKwU K#vi wK#b Zvi gva`#g KvR Ki | AZci
fjwKwU Ae`vi DbwZ nj | Ø

i v̄mj- (mv)-Ḡi `w̄f̄v̄z GgB B̄Qj | w̄Z̄b w̄Qt̄b Bmj v̄gx i v̄t̄ōl c̄v̄b Ges c̄Z̄K b̄M̄wi t̄Ki k̄g
ē ē-`vcbri `w̄qZ̄k̄xj | Z̄ĒyeāqK | GKBf̄v̄te c̄Z̄Kw̄U ēw̄³t̄K Ávb̄x, `¶ | ēIw̄qK w̄nt̄m̄te M̄tō
t̄Z̄yj v̄ Ges Z̄t̄-i c̄k̄¶t̄Yi Rb̄ w̄ew̄fbac̄Z̄ōb M̄tō t̄Z̄yj vi `w̄qZ̄l i v̄t̄ōl i t̄q̄t̄Q | h̄t̄Z Z̄yv̄ Z̄t̄-i
`w̄qZ̄l h̄ wh̄ f̄ite cv̄j tb̄ m̄t̄P̄ō n̄t̄Z cv̄j |

*Bmj v̄gi tmvbjx w̄ bmḡn G mv̄t̄ t̄ q th, Bmj vḡ i v̄ō newfbank -Kvi Lv̄v c̄z̄v̄ Kti t̄q/ thgb-
KMR w̄k̄, MtḡUm w̄k̄, LubR m̄ū D̄Ej̄ b I G ēcv̄t̄ giubȳK c̄k̄t̄Y c̄vb BZw̄ | (Avj -
gv̄Ki x̄hx t̄ Avj -LzvZ t̄ 1/417)*

*Bmj vg i aygi KifRi t¶¶i myó KivKB ht_ó gtb Ktiwb eis kigi h_vh_gj cövb I kigi gRjx
cövbt wej p^bv Kivi wb‡R w tqfQ/ G e^vcv‡i ivm‡ (mv) etj b-*

اعطوا الاجير اجره قبل ان يجف عرقه.

ØkiḡtKi M̄t̄qi N̄g īK̄eri Āt̄M Z̄vi c̄l̄c̄ w̄t̄q̄ `v̄l̄ / 0 (Beṭb ḡh̄w̄n t 2/817)
c̄l̄Z̄K̄ k̄l̄ḡt̄Ki h̄v̄h̄ n̄K̄ Āv̄t̄q̄ ēv̄c̄t̄i Ges c̄l̄Z̄K̄ gn̄R̄b̄ Z̄vi Āw̄ab̄ - k̄l̄ḡK̄t̄ īv̄c̄t̄i w̄R̄Āw̄m̄Z̄ n̄t̄ē / īv̄m̄j̄ (m̄) et̄j̄ b̄

كلم راع و كلم مسئول عن رعيته.

Øt̄Z̄iḡt̄i c̄l̄Z̄t̄KB̄ w̄q̄Z̄k̄j̄ Av̄i c̄l̄Z̄t̄KB̄ Z̄vi w̄q̄t̄Z̄j̄ ēv̄c̄t̄i w̄R̄Āw̄m̄Z̄ n̄t̄ē / 0 (mn̄n ēȳw̄x t̄ n̄m̄ bs-255)

B̄mj̄ḡ k̄l̄ḡt̄Ki m̄n̄t̄h̄w̄M̄Z̄v̄, Z̄vi Āw̄K̄vi Ī ḡh̄p̄v̄ nīȲ b̄v̄ K̄iv̄, gn̄R̄t̄bi c̄l̄t̄t̄K̄ Z̄v̄t̄K̄ Āet̄n̄j̄ v̄ b̄v̄
K̄iv̄ ēv̄c̄t̄i īz̄t̄i v̄c̄ K̄t̄i t̄Q̄ / Z̄vi k̄w̄³-m̄v̄_⁹i ⁿ̄Q̄ Ab̄j̄w̄q̄ K̄v̄R̄ K̄īt̄Z̄ Ges Z̄vi ⁿ̄r̄ īP̄vi
w̄t̄k̄l̄ w̄b̄t̄ R̄ t̄q̄ n̄t̄q̄t̄Q̄ / Āv̄j̄ m̄ et̄j̄ b̄ t̄

لَا يُكَلِّفُ أَلَّهُ نَفْسًا إِلَّا مُعْلَمٌ.

ØĀv̄j̄ m̄ K̄īt̄v̄ D̄ci Ḡgb̄ t̄K̄b̄ K̄om̄iā tēS̄v̄ P̄w̄c̄t̄q̄ t̄ b̄ b̄v̄ h̄v̄ Z̄vi m̄v̄īZ̄x̄Z̄ / 0 (m̄h̄ Āv̄j̄ -ēv̄K̄īv̄n : 286)

īaȳZ̄īB̄ b̄q̄ ēīs B̄ḡḡ M̄v̄R̄īj̄ x̄ c̄l̄v̄m̄t̄K̄ī D̄ci k̄l̄ḡK̄t̄ ī R̄b̄ k̄t̄gī D̄c̄K̄īȲ m̄iēīn̄ K̄īt̄K̄ Āv̄ēK̄īq̄
K̄t̄īt̄Q̄b̄ / (B̄q̄n̄B̄q̄t̄q̄ D̄j̄ ḡȳj̄b̄ t̄ 9/1746)

Āv̄j̄ḡ k̄v̄t̄Z̄ex̄ t̄ w̄t̄q̄t̄Q̄b̄ th̄, m̄v̄ḡw̄K̄ K̄ḡR̄v̄Ū ēv̄q̄t̄b̄ m̄P̄ḡ K̄t̄ī M̄t̄o t̄Z̄j̄ vī R̄b̄ B̄mj̄ḡv̄x̄ īv̄³
K̄Z̄R̄. k̄l̄ḡK̄t̄ ī c̄l̄q̄Ȳv̄b̄ Ī Z̄īt̄ īv̄ōq̄ Z̄Ēyeāb̄ 3̄īl̄ ch̄t̄q̄ n̄t̄Z̄ c̄t̄ī / Av̄i Ḡi c̄l̄Z̄K̄ c̄l̄v̄ī
R̄b̄m̄ḡw̄īō ⁿ̄t̄_⁹c̄j̄b̄ K̄iv̄ Āv̄ēK̄ / (Āv̄j̄ -ḡȳw̄īK̄īZ̄ t̄ 119-124)

B̄ḡḡ Āv̄ēh̄ȳīv̄n̄ Ḡch̄q̄ t̄j̄ vī m̄s̄w̄T̄B̄ ēȲv̄ w̄t̄q̄t̄Q̄b̄ w̄b̄t̄w̄³ f̄v̄t̄ē t̄

c̄l̄ḡ ch̄q̄

Ḡch̄q̄ n̄t̄ē w̄k̄ī, w̄k̄t̄k̄v̄ī, h̄ḡK̄ mēī R̄b̄ ēv̄c̄K̄ / t̄KD̄ Ḡt̄t̄K̄ w̄c̄Q̄ȳc̄tō _w̄K̄t̄ē b̄v̄ / th̄ Ḡ ⁿ̄l̄ t̄t̄K̄
Q̄j̄o c̄ōt̄ē t̄m̄ w̄Z̄x̄q̄ ⁿ̄t̄ī D̄c̄b̄īZ̄ n̄t̄Z̄ c̄v̄t̄ē b̄v̄ / ĀēK̄ Ḡ ⁿ̄l̄ m̄w̄ūt̄K̄c̄v̄ī `k̄r̄ēw̄³M̄t̄Ȳī ēv̄c̄v̄ī w̄f̄b̄f̄
th̄ Ḡc̄l̄ḡ ⁿ̄t̄ī Āēv̄b̄ K̄t̄ī t̄m̄ R̄w̄Z̄ K̄īs̄w̄L̄Z̄ m̄ḡw̄K̄ w̄q̄Z̄j̄c̄j̄ tb̄ īZ̄ _v̄t̄K̄ / Z̄v̄īv̄ n̄j̄ k̄l̄ḡK̄ m̄ḡv̄R̄
ēv̄t̄gn̄b̄Z̄ R̄b̄Z̄ / R̄w̄Z̄ Z̄īt̄ ī K̄t̄ḡp̄ c̄l̄Z̄ w̄t̄k̄l̄ f̄v̄t̄ē ḡȳw̄t̄c̄t̄k̄ / Av̄i Z̄v̄īB̄ K̄ḡēr̄ k̄t̄gī ḡj̄ w̄f̄w̄Ē /

w̄Z̄x̄ ch̄q̄

GŪn̄t̄Q̄ t̄k̄b̄t̄Z̄j̄ ⁿ̄l̄ / GŪ Ḡgb̄ ḠK̄īŪ ⁿ̄Z̄š̄l̄ ḡh̄p̄v̄ ⁿ̄l̄ h̄v̄ k̄ḡ, D̄rc̄v̄b̄ Ī Áv̄t̄b̄ Ab̄j̄w̄t̄ R̄t̄K̄
w̄t̄k̄l̄ f̄v̄t̄ē w̄t̄k̄l̄ w̄q̄Z̄ K̄t̄ī / B̄Áw̄b̄q̄ī, W̄³v̄ī, w̄P̄v̄īK̄, Āv̄B̄Á, w̄k̄P̄K̄ c̄l̄ȳ h̄v̄ī m̄ḡt̄R̄ī c̄l̄v̄b̄
w̄q̄Z̄j̄c̄j̄ b̄ K̄t̄ī _v̄t̄K̄b̄ Z̄v̄īB̄ Ḡ ⁿ̄t̄ī Āš̄f̄q̄ /

GŪt̄K̄B̄ B̄ḡḡ k̄v̄t̄Z̄ex̄ ēw̄³t̄K̄ Áv̄b̄-w̄Áv̄b̄ Ī w̄k̄ī-m̄w̄n̄t̄Z̄ c̄v̄ī `k̄r̄ēK̄t̄ī t̄Z̄j̄ v̄ Ges Z̄īt̄ ī w̄q̄Z̄j̄
h̄v̄_f̄v̄t̄ē c̄j̄b̄ K̄īv̄ R̄b̄ c̄l̄q̄Ȳt̄K̄ ⁿ̄b̄ḡt̄Ȳī īv̄ōq̄ w̄q̄Z̄j̄w̄t̄m̄t̄ē ēȲv̄ K̄t̄īt̄Q̄b̄ / (kvBL Āv̄ȳ
h̄v̄īv̄n̄ t̄ B̄mj̄ḡv̄ m̄ḡv̄R̄ē-v̄ t̄ 55)

B̄mj̄ḡ ēw̄³ī k̄t̄gī m̄j̄h̄w̄m̄j̄ō Ī Z̄īt̄ ī Z̄Ēyeāb̄ K̄t̄īB̄ P̄īs̄l̄n̄q̄ w̄b̄, ēīs k̄t̄gī h̄v̄_⁹ḡR̄j̄x̄ c̄l̄v̄b̄
w̄b̄t̄ R̄ c̄l̄v̄b̄ K̄t̄ī / Āv̄j̄ m̄ et̄j̄ b̄

وَ كُلُّ دَوَّاتٍ مَمَّا عَمِلُوا وَ لَوْجَوْنِيْمَ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ.

Øc̄l̄Z̄t̄K̄ī ḡh̄p̄v̄ Z̄vi K̄ḡb̄j̄w̄q̄, GŪ GR̄b̄ th̄, Āv̄j̄ m̄ c̄l̄Z̄t̄K̄ī K̄t̄ḡp̄ c̄Ȳc̄l̄Z̄d̄j̄ t̄t̄eb̄ Ges Z̄vi
c̄l̄Z̄ Āw̄P̄v̄ī K̄īv̄ n̄t̄ēb̄ / 0 (m̄h̄ Āv̄j̄ -Āv̄K̄ȳd̄ : 19)

īv̄m̄j̄ (m̄) t̄t̄K̄ ēw̄³Z̄ Āv̄t̄Q̄, w̄Z̄īb̄ k̄l̄ḡt̄Kī ḡR̄j̄x̄ w̄b̄āt̄ Ȳ b̄v̄ K̄t̄ī Z̄īt̄K̄ K̄īt̄R̄ L̄īl̄t̄Z̄ w̄b̄t̄l̄ā K̄t̄īt̄Q̄b̄ /
(m̄b̄w̄b̄ b̄v̄m̄q̄ī)

KixqtZi weavb ntQ, Ktiv Dci mva'ZxZ tKib KvR Prcitbv hvte bv/ ex ev AwZkq eq-dK Ggb
 KvR LvUtbv hvte bv htZ tm Ktisntq ctoq GKBfite bixt`i Ggb `wqZi t`qv hvte bv hz Zt`i
 -fitei mt_ mvsNwR / iwmj_ (mv) ejj b-

عليكم بالاعمال بما تطيقون فان الله لا يمل حتى تملوا.

ØtZigiv tZigit`i mva'vbjwqz KvR Ki / tKbbv Avj m KLtbv we i³ nteb bv, hZqY tZigiv we i³ bv
 nte/Ø (mnxn ejwix, nv`xm bs-43)
 gnwber (m) Avtiv ejj b-

لا تكفوهم ما لا يطيقون.

ØZt`i hv mta'' Kjwq bv Zv Zt`i Dci Pwctq w`I bv/

citwEi gj-wqb

beP K DEi cke

1. gwbtj i kgtk w³ cwbZ Kq cKvi ?

K. wZb cKvi

M. `B cKvi

L. Pri cKvi

N. ctP cKvi /

2. Rvtnj x hJM tKib tckv NwZ wQj ?

K. Pvlevi, Kwi Mwi, I tbS Pij bv

M. avtgwZvi tckv

L. Kwl.KvR

N. mKj DEiB mVK /

3. kgt mwtK Bmj vtgi weavb nj -

K. kixti i Nig i Kvtbvi AvtM kigtKi gRjw w`tq `vI /

L. gwbtj i ntZi Øiv ciw kgt j á DcvRBB mteFg DcvRB /

M. gnwb Avj m kgtRme gwbtjK fij evtmb /

N. mKj DEiB mVK /

4. Bmj vtgi kgtK Zjbv Kv ntqtQ -

K. mvl tgj mt_

M. wRnvt`i mt_

L. Bev`tZi mt_

N. mKj DEiB mVK /

5. tKibhy ntZ tdivi ct_ gnwber (mv) mnwexi ntZ Pzb Kitj b ?

K. Lvqetj i hy

M. Dut`i hy

L. ZietKi hy

N. L`tKi hy /

GmGmGBPGj

erſj n̄t̄ k Dšš̄ nekjē v̄j q

6. mKj bex-i v̄mj- m̄vari YZ th KvRnU Kt̄i t̄Qb Zv n̄t̄Q-

K. QmMj Pov̄bvr

L. DU Pov̄bvr

M. t̄Nv̄o-t̄ ſlo uKq̄l̄v

N. Kwl. KvR Ki v̄/

msm̄B D̄Ei c̄k̄e

1. k̄g ej t̄Z Kx eſv̄q ? k̄gi c̄Kvi t̄f̄ D̄t̄j L̄ Ki ab̄/

2. k̄gi A_ ſlo ZK ēn̄kō̄ D̄t̄j L̄ Ki ab̄/

3. k̄g I k̄igtKi ēvcv̄t̄i AvBqvt̄g Rvn̄ij qv̄t̄Zi `m̄f̄v̄z D̄t̄j L̄ Ki ab̄/

4. k̄gi iaz̄i mst̄q̄t̄c Avt̄j v̄Pbv Ki ab̄/

5. Bmj v̄g k̄g I k̄igtKi Kx ghPv w̄ t̄qt̄Q ? mst̄q̄t̄c Avt̄j v̄Pbv Ki ab̄/

6. k̄igtKi c̄Z i v̄v̄l̄q `m̄qZi Avt̄j v̄Pbv Ki ab̄/

iPbvgjK D̄Ei c̄k̄e

1. Bmj v̄g k̄g I k̄igtKi th ghPv w̄ t̄qt̄Q Zvi wē -̄wi Zfv̄te eYDv w̄ b̄/

cW t 3**Drcv` tbi DcKiY intmte gj-ab****Dt̄k****G cW Aa`qb Kti Avcib-**

- ◆ gj-atbi msAv w` tZ cvi teb/
- ◆ gj-atbi A_ ፩፪፪ Z ፩፪፪ Aitj vPbv KitZ cvi teb/
- ◆ gj-atbi cKvitf` eYb KitZ cvi teb/
- ◆ gj-abtK Drcv` tb e'envi i wbt` R mactKej tZ cvi teb/
- ◆ 0gj-ab wewbtqM cšv wKō Zv eYb KitZ cvi teb/
- ◆ gj-ab AR#bi tqit Bmj vgr A_ ፩፪፪ Zi mxgutl Lv wba Y KitZ cvi teb/

gj-atbi msAv

A_ ፩፪፪` M#Yi ` wbtZ gj-ab ej v nq H Drcw` Z cYtK hv AiaK Drcv` tbi Rb` clyivq e'envi
Kiv m#e/ AZGe cY` è, hšcwZ, wki mvgM, me wKo Gi Ašfø/

gj-atbi msAv A_ ፩፪፪` MY gZtf` cKvk Kti tQb/

eigK etj b- Capital is the produced means of production.

G wWig w` _i fvlq gj-ab Ggb m#uE hv Øiv Aiq m#e/

gjKfj etj b- Aitqi cēngib avivB gj-ab/

Banhome Bake Gi gZ- gj-ab GKwU DrmwnZ DcKiY/

wj ctm i fvlq- gj-ab iqtQ, Ómg` lgvbemó wRbom hv wbtRi Rb` tfwM Kiv nq br eis Ab`ib` è
Drcv` tbi mnwqZvKivx me gwbsj i Zwi DcKiY h_v nwZqvi, Kj -Kâi I miR-mi Ávgw` /0

Dcti v³ msAv wetkdl tY gj-atbi ` wU A_ ፩፪፪ qgib nq-

1. gj-ab Drcv` tbi DcKiY

2. gj-ab Drcv` tbi Drcw` Z DcKiY

thtnZmnvari Y A_ ፩፪፪ tZ gj-atbi wqgj-K cwi tZwK mì, tmtnZzBmj vgr A_ ፩፪፪ tZ Gi e'envi
AZ` sì m%UcY Ab` w` tK Drcv` tbi DcKiY intmte gj-atbi , i jtk Aetnj vi tKib mthwM tbB/ G
Kvi tY gj-abtK DcKiY intmte ti tL Bmj vgr A_ ፩፪፪ tZ GtK bZlfvte msAvqZ Kivi tPov Kiv
ntqtQ/ G. GBP. Gg. m#t` K Bmj vgr A_ ፩፪፪ Zi ` wbtZ gj-atbi msAv wbi gbj Kti tQb Gfvte t
me aitbi ev` wFÉK Awfó mwabut_ ofsz mgvM bq, eis A_ ፩፪፪ svsl m#ut` i gj-ab intmte aiv
nq/ GUv mevi B Rvbv th, mnvari Y A_ ፩፪፪ tZ mì nj gj-atbi AñZw³ Ask/ tKib Df` v³v ev
A_ ፩፪፪` ` yj ib-tKvVi mì wntme Kti bv| GKUv ` yj ib ev tgwktbi mì KZ ? GUv wK cñZ emdzu
mnme Kiv nq ? cKZ.iñZ Arj v` v, GKRb Df` v³v e`sk t_tK A_ ፩፪፪ Ges Zv` yj ib-tKvVi fvov,
ibgW, tgwkb µq, klgtki grjy BZ w` tZ ev` q Kti | A_ ፩፪፪ tq th m#u` µq Kiv ntqtQ Zvi Dcti
bq eis th A_ ፩፪፪ t` qv ntqtQ Zvi DciB e`sk mì aitKtbi | tm A_ ፩፪፪ tq klgK, ZEjeavqK I
e`e`ckKt`i teZb t` qv nq, Zvi DciI mìKiv nq wKs` G, tji v gj-ab intmte MY` Kiv nq br/
AZGe ev` b tqit A_ ፩፪፪ ev A_ ፩፪፪ svsl m#u` B gj-ab intmte MY` nq/ (Gg. G. nwg` t Bmj vgr
A_ ፩፪፪ t 80)

Dcti v³ Aitj vPbv cwi tcm tZ ej v thtZ cti - Bmj vgr A_ ፩፪፪ Zi ` wbtZ gj-ab ej v ntq H m#u` tK
hv cwi eZB ev e`q Qov e'envi thwM` bq/ thgb- bM` UvKv cqmv I cY` mgvM/

mnvari Y A_ ፩፪፪ tZ gj-atbi wqgj-K cwi tZwK mì| Drcv` tb j vf- qwZ hvB tnvK br tKb
gj-ab` vZv wbi` 0 nti mì cve| wKs` Bmj vgr A_ ፩፪፪ tZ Drcv` b gj-ab thwM` vZv gbydv cve Ges
ZtK Drcv` tbi j vf- qwZi SdK enb KitZ nte/

gj-atbi A_‰wZK `enKo"

Drcv`tb̄i DcKiY int̄mte gj-atbi nbtq̄ib̄ `enKo" Dtj L thM't
 1. mbvZb A_‰wZtZ gj-ab Drcv`Z DcKiY Kš Bmj vgx A_‰wZtZ gj-ab Ggb m̄aú` hv c̄ieZB
 ev e"q m̄tct̄l e'envh̄
 2. Bnv thM'tbi dj v̄dj /
 3. gj-ab Drcv`bkj | gj-atbi eWx Drcv`b eWxZ mn̄qK /
 4. gj-ab Tqkj | Zvi tkv̄ tWqj tbB | tkbbv Drcv`b mv̄M̄mgn̄ e'envi tk̄l aYsk c̄B nq /
 5. Guv GK tk̄yfj bq eis Gi newfb̄AvKwZ-c̄KwZ I ifcišli eZḡv̄b /

gj-atbi c̄Kvitf"

Drcv`tb̄i DcKiY int̄mte gj-ab newfb̄ac̄Kvi ntq _n̄K / thgb-
 1. MvbMZ w̄K t_n̄K;
 K. Aw_® gj-ab t Zij A_©c̄q ḡy, bM` K'k /
 L. `k'ḡb gj-ab t hšc̄wZ /
 2. Awfc̄qMZ-
 K. Drcv`bkj gj-ab t cY mv̄M̄ /
 L. Avg`vbxgj-K gj-ab t tk̄vi /
 3. e'envi c̄KwZi w̄K t_n̄K t
 K. `vq̄r gj-ab t evox, Ni /
 L. newbgqMZ gj ab t K̄v̄ gjy /
 4. gw̄j KvbwMZ w̄K t_n̄K t
 K. nētkl gj ab t eW³ ev ms̄vi gj ab /
 L. nēt̄tki b̄M̄i tK̄i gj ab /
 5. DrmMZ w̄K t_n̄K t
 K. t`k̄q b̄M̄i tK̄i gjy vgyj /
 L. nēt̄k̄ b̄M̄i tK̄i gj ab /
 gj atbi G c̄Kvitf mḡtni ḡta" Bmj vgx A_‰wZi `w̄tZ H, t̄j vB gj ab hv tk̄ej Bmj vgx A_‰wZ
 c̄Zj gj atbi msMvi Avl Zrfj /
 gw̄b Avj in gj abtK Drcv`tb̄i DcKiY int̄mte newfb̄e~ib̄ Dtj L K̄i t̄Qb-

وَإِنْ تُتْهِمْ فَلَكُمْ رُؤُسُ أَهْوَالِ كُمْ لَا تَظْلِمُونَ.

ÔwKš'hw` tZigiv Zvi er Ki, Zte tZigvt i gj-ab tZigvt iB | GtZ tZigiv AZ'Pvi Kit̄ebv Ges
 AZ'Pvi Z I n̄te bv|0 (m̄hv Avj -evKviv : 279)
 GLv̄t̄b gj ab ej tZ H abMvi tK ej v ntq̄t̄Q hv Rv̄tnj x h̄M c̄vb Kiv nZ m̄j i wf̄EtZ | G Rb" GUv
 nv̄v w̄Kš A_‰wZK Zrci Zvq gj ab e'envi I Drcv`tb̄i Ask̄r wi Zj ea |

gjabtK Drcv`tb̄ e'envti i nbt`R

ab-m̄aú` m̄wAZ K̄i ivLv Ges Zv RbKj vYgj K K̄tR nbtq̄M bv Kiv Bmj vgx A_‰wZi `w̄tZ
 givZwK Aciva | eW³ ev muḡoi nbtq̄M bv Kiv gj ab m̄wAZ ntj B Zv Avtiv AwakZi Drcv`tb̄i Rb"
 nbtq̄M Kiv i c̄o nbt`R Gtm̄t̄Q-

وَالَّذِينَ يُنْهَى نَحْنُ أَنَّ الَّهَبَ وَالنَّفْسَةَ لَا يُنْقُوذَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَشْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ.

ÔAvi hviv -yq̄i t̄sc̄ m̄wAZ K̄i Ges Avj in c̄t̄ e"q K̄i bv, Zt̄ i tK̄i K̄wB k̄wšli m̄sev` v̄l |0
 (m̄hv AvZ&ZI ev : 34)

GLvbt w d mneij j m ej tZ H mKj tPitK eSvq thme tPit mnu e q Kitj gwbeZvi Kj v
mwaZ nq Ges gwby Ayj ni Ber`tZ gMenq / GQrov mgutR A_ ፩፪፪ vfrtK ZxeFvI vq wZi vi Kiv
ntqtQ-

وَيُمْلِّ لِكُلْ هُمَّةٍ لَحْقٌ . أَلَنَّى جَمَعَ مَالًا وَعَدَدًا . يَحْسُبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْطَابٌ

0`jwM cOZtKi, th tcQt b I mgutb tj vtKi wb v Kti, th A_ Rgvq I Zv evi evi MYbv Kti; tm
avi Yv Kti th, Zvi A_ ZitK Agi Kti ivLte/0 (miv Ayj -ugvhin t 1-2)
gj abtK Drcv`tb eenvit i -uo wb R ivmj- (mv)-Gi gjLI GtmQ t

ا لا من ولی يتيمما له مال فليتجز فيه ولا يتركه حتى تأكله الصدقة.

Omvearb ! tZigut i tKD BqWZtgi ZEjeavqK wbhj ntj Avi Zvi (BhwZtgi) bM` UvKv-cqmw
_vKtj Zv AekB eemvq wbhj Kite / Zv AKutR tdtj ivLte bv / Ab_vq evrmwiK hvKvZ I
mv`Kvn Zvi gj ab wbtkl Kti t`te/0 (ZingRx, ggrEv gwj K)

gj ab weibthw cši

gj ab weibthw Mi weibbačši i thtQ / thgb-

1. eW3MZ Kvi evi
2. Asik` wi Zj Kvi evi
3. eW3MZ Kvi evi t

gwby wbtrRi cJ R vri wbtr Kvi evi Kite / A_ R cJ R cZ wbR Df` vM Drcv`b cwi Puj bv Kite, wbtr
kigK LvUte / Zit`i grjx cJ vb Kite /

Asik` wi Zj Kvi evi

Bmj vgr A_BwZ I Bmj vgr wdKtni cwi fvl vq GB Kvi evi tK gji vevn I g kvi Kvn Kvi evi etj |
gji vevn Kvi evi tC R cJ R thMv t`q Ges Df` v3v (eW3/ms`v evsK) kigi thMv t`q /
Averi gji vKvn cxiZtZ cJ R cZ I Df` v3v Dftq gj-ab thMv t`q Avi Df` v3v GKKfite kg
thMv t`q /

gjab msMoni tPit Bmj vgr A_BwZi mgutL

Bmj vtgi itqtQ GKK I AZjbvq A_BwZK e`v / GtZ eW3, mgvR I iqtQ gj-ab msMoni mthwM
itqtQ / Ks`gjab msMh I iR tivRMvi njy jy I kixqZ wbaZ Dcvtq ntZ nte / Ayj ni etj b-

يَا يَاهُلُّ الْكُوْمَّا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَّا طَيْبًا لَا تَتَّبِعُ وَأَخْطُواتُ الْشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَلَوْ مُبِينٌ .

0tj gwbe RvZ! cJ exZ hv wKQyea I cJ e`v itqtQ Zv t`K tZigiv Avni Ki Ges
kqZvtbi c`vsK AbiyiY Ktivbv, wbq kqZvb tZigut`i cJ vK kTaj/0 (miv Ayj -evKvvn : 168)
A` AvqutZ gwbe RvZtK iRvRm tii tej vq njy jy I kixqZ mgwZ c_Aej abt`R itqtQ
Ges nvivg Z_v kqZvtbi bMz cwiZ vM KtZ ej v ntqtQ /
ivmj- (mv) etj b-

ا اي عبد نبت لحمه من سحت فالنار اولى به .

0th ev`vi t`tni i`vsm nvivg t`K MwZ Zvi Rb` Rvnbvgi Av_bB ht_ó/0 (gjibit` Avng` t
3/321)

G nv`xm Avgut` i`K G weitq fMz cJ kD Kti tQ th, gwgyj vZ I KvgvB-tivRMtii i tPit nvivg cši
Aej ab Kiv hute bv / tKbbv nv`xm ej v ntqtQ, th kixi DcvRtbi e`vcvti KZ, tJ v mxgutL v`tqtQ
hv AvZmu g Kiv hute bv / Avtiv KZ, tJ v nvivg cši evZvq tq w`tqtQ hvvi gva`tg Avg DcvRt nvivg /
H nvivg cši, tJ v wbvifc-

1. myt

Bmj vgx kixqZ mytK nviq Kti tq/ hvi `jxj wbtacō ē nj t

cōqZ t KiAwb

1. gnvb Avj^mn etj b-اَلْيَمْ وَحْمَ الْرِّبِّ وَاحْمَدُ اللَّهُ

ØAvj m̄ μq-μeuq t̄K n̄v̄ v̄ t̄N̄l Ȳ K̄t̄īt̄Q̄b Ges m̄ȳt̄K n̄v̄uq K̄t̄īt̄Q̄b | Ø (m̄ȳ Avj -eK̄u) n̄ : 275)

2. *Avinetj b-*

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَتَقُوْاْ اللَّهَ وَذُرُواْ مَا بَقَىٰ مِنْ أَرْدُواْ.

Ôtn g̥ygbMY ! tZvgiv Avj n̥tK fq Ki Ges m̥y hv e̥tKqv AitQ Zv Z̥M Ki, hw̥ tZvgiv g̥ygb n̥tq
_vK|0 (mi̥v Avj -evKiv : 278)

Dwij nLZ AvqvZmgjy n iev nvivg Kiv ntqfQ Ges n iev m¤uMKZ mKj cKvi tj b-t`b Z'W Ki‡Z ejv
ntqfQ/

WZxqZ t myæn

gnvbex (mvt) etj b-

لعن الله اكل الريا و موكله و شاهده و كاتبه.

Øgnib Aij m̄jLvi, m̄y vZv, m̄y w̄lqK tjLK I Dnvi mv¶vZvK j v̄bZ Kti tqb/0 (mnvn elvix: nv` xm bs-2086)

Aī n̄'xm wi ev n̄vng n̄l q̄i c̄K̄k̄' j̄xj | G Q̄ovl wi ev m̄ūt K̄eū n̄'xm ītq̄tQ, h̄tZ wi ev ev my
w̄l q̄K t̄j b̄t̄ b̄ m̄aC̄Ȳn̄vng K̄iv ntq̄tQ | Avi Z̄t̄Z wi ev t̄_t̄K f̄m̄Z c̄l̄k̄ K̄iv ntq̄tQ |

ZZ \rightarrow qZ t BRgv

gywjj g D^{ox}syn G K_vii Dci GKgZ th, wi ev nvi vg/

PZz@ t uKqm

¶Kqvm ev mvavi Y ÁvþbI wi ev nvivg | tKbbv wi ev ev mtj i tj bt`b Øiv e Þ³ | mgvR mgfvte ¶VZMÓ' nq |

“ev GKU mvgrRK e^{wa}Zj” | hv gvbj i ga^úKvi ci^úmnh | ávZjfeva wébó Ktⁱ t^q | Avi G
ci^úwi K mnh | I fíZZfevaB nj g^ug^ug mgitRi w^tkI ^élkó | (Avng^g w^dl^b Avj AvRly t
gvbvnRly kixqvZj Bmj vgqv t 2/70)

Ajygv glj `yx (it) my i myk Kievi chtv etjb t Avgiv hLb my i AcKwii Zv I Kdjtj i e'evti Aštii Mfxi `wo mbqf c Kwi, ZLb Avgvt i mbKU GUV -uo nq th, my i gva'tg cR ev maz` GKwifZ KitYi cPovitK weteKI mg_@ Kti bv| tKbbv wi ev ev my KcYZv wKLvq, gb-gubimKZitK msKpZ Kti, ü_qtK k³ Kti, mazut i cRvix evbqv, e'ev x tPZbqv D³4mmeZ Kivmn Ab'ib' Koj etq Avtjb (kvql glj `yx t wKZvej t i ev t 40-41)

mýk Kvi evi bWZK w^K t_#KI T#ZKI | -rWneK eyk-weteKI mytK cL'vL'vb Kti | ce@Zi@mKj Hkx Rxebe-e-vqI my nvi vg wQj | cPib MOK I tivgb mF'Zvq mytK Nyvi tPitL t'Lv nZ | Zviv my i gva-tg Rxeb avi tYi mvgMö Z_v m¤ú ARDtK wBil x gtb KiZ| (Internafional Encyclopedia of Science : 7/474)

Bqvn-ꝑ I Lóvb agꝑ myr Kvievi wbowl x tNvl Yr Kti | Avtgiwi Kvþ wekþ KvþI ej v ntqtQ t Lóvb, Bqvn-ꝑ I Bmj vg atgꝑ wkwli newfbæchþq | newfbænþi my nvivg Kti | (Encyclopedia Amrican : 15/250)

*W. dRtj Bj mn e tj b t my gibeZvi Rb¹ ¶ Kvi K | Kvi Y my i Kvi tY mgvR Ggb we i fc c Z qv
Qm t q cto h tZ H mgvRi A_DmZ a vsm ntq hvq Ges H mgvRi GKZvq dvUj ati | wi eri Ar tiv
faven | ¶ Kvi K | K ni GB th. th mawR my i c p i b i ta t0 tm mawRi ti vKiv mawRi*

DcKt@i wewfb@Kj -Kvi Lv@q c@R webtqm Kti bv| tKbbv Kj -Kvi Lv@q c@R webtqm bv Kti m@y gjj Lv@tj ZvtZ webv Kt@ tm m@y i GK@U tg@U Ask j rf Kti |

Bgyg i@h@ ejj b t tKib tKib gbxl x m@y nvi@gi Kvi Y eY@ Kt@Z M@q ejj b, gn@b Avj @n m@y nvi@g Kti@Qb| tKbbv m@y gwby@K Kvg@B@i@R@i Kgt@_tK weiz iv@L| Kvi Y w@i@gi gwj K (m@u@t i gwj K) hLb m@y i Kvi@t i gva@tg webv cwi k@t gj@atbi tP@q AwZ@i^3 w@inv@ j rf Kt@Z m@lq nq, ZLb tm Avq Dc@R@ e@emv emY@ I w@i@-c@Z@i@ vcb BZ@w@ tQ@o t@q| tKbbv Gme KvtR ZvtK Kt@Wi cwi k@tgi m@lq nq| (Zadmxijy Kesi t 7/87)

kvn I qj@ x Dj @n t@nj fx ejj b t hLb gvtj i @viv m@y i webtqm i i yntq hvq, ZLb K@l K@R, Kj Kvi Lv@v vcb BZ@w@ eU@ n@q hvq| A_P K@l, Kj -Kvi Lv@v vcb Avq Dc@R@bi gj- Drm| (U@vZ@j@ Avj -ewj Mn t 106)

wK0yc@OZ@ A_D@Z@e` -Zb@t@ "m@vi Ugym wKevi (sir Thomas Clepper) , i@j@ mnKt@i GK_y ejj@Qb th, m@y@ t@b@ b I m@y@ i D@P@vi gwby@K cwi k@tgi v@b@ Aj m evbvq| Ges gwby@K Dc@R@K@ e@tj m@t@Lvi evbvq| (Economic Doctorins of Islam : 3/98)

Rig@ A_D@Z@e` mvj wFD@Rbm gj@atbi t@t@t@ m@y i c@f@e eY@ Kt@Z M@q ejj b t m@y i nvi e@x@i Kvi@Y gj@atbi nvi Kt@ hvq| m@y i nvi hZ e@x@ c@t@e gj@atbi nvi ZZ Kg@e, Averi m@y i nvi hZ Kg@e gj@ab ZZ e@x@ c@t@e| (The General Theory of Employment, Interest & Money : 356)

m@y i T@ZKviK Ab@Zg w@K n@t@Q, GU@ `e@gj@ ejj@i Kvi Y| eZ@b@ wek@ pgeag@b `e@g t@j@i Awf@h@M Kti AvmtQ| Gi gj@-Kvi Y nj m@y w@E@K t@j@b@ tKbbv m@u@t i gwj K ev c@R@Z Zvi A_@m@u@ `w@i@, Kj -Kvi Lv@v, K@l K@R, `e@ muq-w@muq BZ@w@ tZ webtqm Kt@Z iv@R@ nq bv| Kvi Y GL@t@b A_@webtqm Kt@j j rf-t@j@Km@b Df@t@q@B m@e@b@ v@K@ Atb@K mgq t@Lv hvq j@f@ Ask Pj@gvb m@y i nvi i tP@q Atb@K Kg nq| GK K_vq Drcv`b t@t@t@ A_@webtqm Kt@j j rf-t@j@Km@b wba@i Z _v@K bv| wK@S m@y i webg@t@q A_@webtqm Kt@j Gme S@K enb Kt@Z nq bv| wba@i Z nvi@ webg@q c@l@q@ hvq| dt@j c@R@Z@v m@u@ m@y i webg@t@q webtqm Kti| GR@ Kj -Kvi Lv@v Drcv`b Kt@ hvq Ges t@ Drcv`t@b@ Kvi@Y `e@g t@j@i D@x@Z@_v@K@| (W. dR@j Bj@n@ R@ni t m@y` H@Kt@Yi Dc@q@ t 85)

m@y i Av@i K@U f@q@en cwi Y@Z n@t@Q, Bnv teKvi@Z@i Kvi Y| tKbbv c@R@Z@v Z@t@ i m@u@ m@y i w@E@Z webtqm Kti dt@j Kj -Kvi Lv@v c@Z@i@ n@n@ c@q@ Ges Kt@g@ cwi@ Kt@ hvq| Avi Kt@g@ cwi@ Kt@ hv@ q@q@ m@t@R teKvi@Z@t@to hvq| (Social Justice in Islam : 14)

2. c@Z@i@ Y@ t

c@Z@i@ Y@i Kvi@Y gwby@ Bmj vgr AvLj@K I m@P@i@ t@nvi@t@q@ tdt@j| Bmj v@gi `w@t@Z c@Z@i@ Y@ m@u@Y@ nvi@g|

GK@v gwby@ (m@) GK@U L@t@ "i @t@ci gta@ n@Z X@Kt@q w@t@j@ b, h@t@Z w@Z@b t@R@v Ab@f@e Kt@j@ b| w@Z@b L@t@ "i gwj Kt@K w@R@A@M Kt@j@ b t Kx e@v@vi tn L@t@ "i gwj K ? D@t@i H e@w@ ejj@, tn Avj @n i@mj@! L@t@ "i@p@i c@w@b c@t@o@Q| ZLb i@mj@ (m@) ej@t@j@ b, Z@g t@R@v Ask Dc@i@f@M iv@t@j@ bv tKb,

من غشنا فليس منا

Øth Avg@ i@t@K t@v@K@ w@te Ges Avg@ i@ m@t_ c@Z@i@ Y@ Kt@e tm Avg@i D@Z@i gta@ MY@ b@q@ Ø (mn@n@ gwj@ g, ki@tn befx t 12/208)

gR@K@Y

Bmj v@ gwby@K e@emv@qi Ab@w@Z w@t@Q| e@emv @viv D@t@i@K@ n@t@e gwby@i g@j@ m@v@b| wK@S e@emv@qi CY@ ev@R@v@R@Z bv Kti Zv K@l M@Z Kti gR@Kt@j ev c@v@R@v@Z Kt@j gwby@ T@Z@i m@lq@b nq| we@t@Kt@ Kti `i@ `@t@K@Y@i t@j@K@ tek@ T@Z@M@l@n@q| Avi Gi dt@j ev@R@t@i c@Y@ n@n@ c@q@ hv@ dt@j `e@gj@

teto hwq/ GRb^o Bmj vtg gR~~Z~~KiY nviq Kiv ntqtQ/ (Avng` , gnxDⁱxb Avj -AvR~~b~~ : Bmj vgk wLj vdZ t 106)

*gRÝKi tÝi gÝt b nj, Añak gj- j vÝfi Avkvq eÝemvq cY` , `vgRvZ KtÝi evRvÝi cÝtÝi Kñg
msKU myó Kiv| AZtcI gÝt i DañvZ t tL Zv evRvÝi Qvov| AñP eÝemvq I gRÝvi iv Añak
gþvdvj vÝfi Avkvq gwþy i wZ cÝqvRbq cY` evRvi RvZ bv KtÝi Zv KñMZ KtÝi ivtL, Averi hLb
H cÝtÝi `vg teþo hiq ZLb Dnri evRvÝi Qvov| Gtnb MñvZ KgBmj vgri kixqþZ mœývñvi ig| Kvi Y
GtZ mgvtRi meÝt i giþy TñMZMñq, wetkI KtÝi `wi`iv| i vmt- (mv) etj b-*

الجالب مرزوق والمحتكر ملعون.

ÓevRv̄i Lv̄ Avg`vbxKvixiv Avj̄ni c¶ t_!K wi hKcØß Avi gRØKvixiv Avj̄ni AwfkvccØß/ó
(mlyb BebygvRvn : 2/728)

لا يحتكر الا خاطئي. *(mū) etj b-*

Øcvcx tj vK Qvor tKD gR~~Y~~ Kti bv/Ó (Avk~~k~~vI Kvbx t bvqj jy AvI Zvi : 5/249)

ny

*tKvb KvR m=úv`tbi wibgtq Ab=vqfite wbw@ A_©MöY KivB Ny| Ny i Avkq MöY Kiv ev Gi
Kvieri Kiv nvivg| tKbbv Ny i gva"tg e=w³ I mgvR mgfite ¶wZMÖlnq| Gi gta"gbtj i tKvb
Kj vYB tbB, eis itqtQ Rjyj ev Ab=vq| Bmj vgx Rxbe=e=tq t-K w¶v ibtq mg=wivó| AvBb
e=e=tq Nytk nvivg Kiv ntqtQ| Bmj vgx Rxbe=e=tq Ny i Kvieri m=úY©bwlx| mZivs gj-ab
DcvRfb i t¶t tKvb gyyj gvtbi Rb Ny i Avkq tbqvi tKvb vaxbZv tbB/
Ny nvivg nlqvi `j xj ntQ, ivmj- (m)-Gi evYx*

لعن الله الراشي والمرتشي والرائش.

Ognib Avj n Ny`vZv, NyMbxZv I G `Rtbi gta ga ZvKvi x (^vj yj)-tK j vBZ Ktib/Ó (mbib AvZ-WZingRx t 2/397)

*j vbtZi A_ŋj, Avj nni ingZ t_ќK `hi Ptj hvL qv| Ny Lvi i Dci Avj nni j vBz Kj tZ ešvq
Ny MòY I `vb t_ќK AwaK fvwz cjkø| mZivs eW³, mgvR I ivóќK Ny m¤úKvZ tj b-ќ`b t_ќK
veiZ _vKtZ nte|*

Acni Y ev wQbZvB

Acni tYi Avi ex nj الغصب hvi gvtb nj , Abvqfite Ges cKvitk" Kviti v gvtj i Dci Povl nl qv
(Reb yKzva t Avi aMib t 5/238)

Bmj vgx kixqitZi `wotZ Avq-DcvRØ I m¤ú` mÂtqi tej vq Gtnb MinØ KvR nvi vq tNvI Yr Kti tQ/
Avj in ejj b-

يَا أَيُّهُ الْأَنْبِيَاءُ كُلُّاً مُّوَلَّكُمْ بِيَهُ كُمْ بِالْبَهْ مَاطِلْ إِلَّا أَنْ تَكُونُ تَجَمَّعَةً عَنْ تَرَاضٍ مُّنْكَمْ.

Øtn g̃ygbM̄ ! tZgiv GtK Atb̄ i m̄ú Ab̄vqf̄te f̄t̄Y Ktiv bv| Kš' tZgivt̄ i cī útii mšō
Wt̄E ēem̄t̄qi wfīt̄Z nt̄j tkb̄ t̄vl tb̄B/0 (m̄iv Avb̄-Wbm̄v : 29)

gnvb Avj m Acni Y I wQbZvBtqi wbtlavAv I Zvi kwšlmxútkęjtj b-

إِنَّمَا جَاءَ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيُسْعَنُ فِي الْأَرْضِ فَسَادُهُنَّ يُفْسَدُوا..

Øhviv Ayj m̄ I Z̄i iwt̄j i weid̄x h̄jx ij ß nq Ges c̄l extZ m̄ym m̄o K̄t̄i Z̄t̄`i kw̄sl nj
Z̄t̄ i t̄K nZ̄v Kiv nte/..... /Ø (m̄iv Ayj -ḡt̄q `r : 33)
iwm̄- (m̄) ēt̄ b-

من اخذ شبرا من الارض ظلما طوقه الله من سبع ارضين.

Øth ēw̄3 Ab̄iqfite GK wNZ c̄w̄giY R̄igb M̄Y K̄ite w̄K̄qgtZi w̄b Ayj m̄ Z̄eK R̄igb Z̄i
K̄ta S̄i tq t̄teb /Ø (mn̄n el̄wix t 2452)

m̄Z̄is t̄K̄b ēw̄3 i m̄aú` Z̄v gj-ab Dc̄R̄bi t̄q̄t̄ AcniY ev w̄QbZ̄vB̄tqi Avk̄t̄ tbq̄i t̄K̄b
AwaKvi tbB̄ / t̄Kbb̄ Gi ḡa tḡ At̄b̄i c̄l̄Z̄ h̄jyq Kiv nq Ges At̄b̄i w̄Qib̄t̄q tbq̄i nq /

c̄t̄w̄Ei gj̄-w̄qY be@w̄K D̄Ei c̄k̄æ

1. ij c̄t̄mi msÁv wekt̄d̄t̄Y gj̄-at̄bi K̄m̄U A_@c̄l̄xqḡv b Kiv h̄q ?

K. 2w̄U

L. 4w̄U

M. 3w̄U

N. 5w̄U /

2. gj̄-at̄bi A_@w̄ZK `enk̄o` K̄m̄U ?

K. 7w̄U

L. 5w̄U

M. 3w̄U

N. 4w̄U /

3. Drc̄i`t̄bi Dc̄KiY int̄m̄te gj̄-ab KZ c̄k̄vi ?

K. Pri c̄k̄vi

L. c̄l̄p c̄k̄vi

M. `B̄ c̄k̄vi

N. w̄Zb c̄k̄vi /

4. gj̄-ab w̄eb̄t̄q̄t̄Mi K̄m̄U c̄š̄ i t̄q̄t̄Q ?

K. 3w̄U

L. 4w̄U

M. 2w̄U

N. 5w̄U /

5. Ask^x wi Z^j Kvi evi t^K w^dKnx c^wi f^wl^wq ej v nq-
 K. g^yvivewn L. g^yvivewn I g^kvivKvn
 M. g^kvivKvn N. evBtq myj vg/

6. m^y g^bbeZvi Rb^w P^wZKvi K G K_wU e^tj b-
 K. W. dhtj Bj vnx L. A_ D^wZne` g^wk^f
 M. A_ D^wZne` td^wni N. W. Art g^wb^w/

7. Acni tYi Avi ex bvg nt"Q-
 K. Mme L. wi ev
 M. mvivKv N. wLqvbn/

msm^š D^či c^čæ

1. gj-a^tbi msAv w` b/
 2. gj-a^tbi A_ %wZK `e^lk^o" Avtj vPbv Kiab/
 3. gj-ab webtqutMi wefbacši Avtj vPbv Kiab/
 4. Ask^x wi Z^j Kvi evi c^xwZi weei Y w` b/
 5. m^y i P^wZKvi K w` K^{,t}j v Avtj vKc^wZ Kiab/

iPbvgj-K D^či c^čæ

1. gj-ab Kx? gj-a^tbi `e^lk^o" Dtj L^wmn gj-ab webtqutM c^šl^{,t}j v Avtj vPbv Kiab/

cW t 4**Drcv` tbi DcKiY intmte füg****Dfik****G cW Aa qb Kti Avci-**

- ◆ fügi cwi Pq w tZ cvi teb/
- ◆ Bmj vgx A_BmZi `wotZ fügi cwi Pq w tZ cvi teb/
- ◆ fügi A_BmZK , iyi Avtj vPbv Ki tZ cvi teb/
- ◆ Drcv` tbi DcKiY intmte fügi cKvitf eYor Ki tZ cvi teb/

fügi cwi PwZ

Drcv` tbi DcKiY mgtni gta cwb DcKiY ntpQ füg/ füg ej tZ mavi Y At_ eotK esvq/ wKs' A_BmZtZ Gi GKUw etkl A_ oitqtQ/ mg l cKwZK mpu` Ges Avtj v, evZm, b x, ceZ, eb-Rzj, Lub, mg yBZ w hv myotZ guby tKib Ktj mabv e iq Ktj b/ me wKoGi gta Ašf / AaicK gikqj i gZtZ t füg ej tZ tmB mg l mpu` Ohv cKwZ, cwb, Avtj v I DEtci gva tg guby tK gy nt l Dcnvi w tqtQ/ AvajbK A_BmZie t i fvlvt füg ej v nq Hme cKwZK mpu` tK hv guby e w3 gwj Kvbq Gtb Drcv` b KtjR eenvi Ktj /

Bmj vgx A_BmZi `wotZ füg

mbvzb A_BmZ I Bmj vgx A_BmZtZ füg cwi fvlv I msAvi tpti ci_R we gub/ mbvzb A_BmZtZ RigtK GKUr DcKiY intmte wPwZ Kiv nq/ Guv cKwZK mpu` Ges Gi thwMib mpu` AwiZtCk/ Pwn vi mt_ Gi thwMib evotbri ev Kgtbri hvq bv/ GjC avr Y AvajbK eAbK hJM AkvhRi / GK LÜ RigtZ Dchj cwi gY D'P dj bkxj cby eenvi Ktj Gi Drcv` b evx Kiv hvq/ G wotKib t tK Rigt thwMib mpu` AwZtCk bq/ Ab w tK mavi Y A_BmZtZ gj-abtK tgiUgjufite wZtCk ati tbqv hvq A_P cqiRtB Gi thwMib nwm-evx Kiv mpe/ ev e tpti Zv bvI ntZ cwi/ hv gj-abr e tU Rilj Kj Kav Oiv mpu` Zte Gi thwMib Pwn vi mt_ evx Kiv mpe bq/ Gme mgm vi tcifctU Bmj vgx A_BmZtZ Drcv` tbi DcKiY fügi cwi eZtfSZ mpu` cwi fvlwU cZb Kiv ntqtQ/ Avi GB tfSZ mpu` ej tZ Hme cYt eenvi thwM mvgM hv Drcv` b cjuqq jxR ev fvorq LvUtbv hvq/ W. G. GBP. Gg. mt tK fvlvq : "In Islam land is used in a broader sense all those material means that can be leased and rented to be used in the process of the production. Which do not have to be wholly can sumed while used as a factor of production, may be termed as land."

Zvi gZvbjyiq G tfSZ mpu` i th eikó _vKtZ cwi t Zv nj t

1. Guv cKwZK mpu` ntZ cwi thgb-Ring A_ev Drcv` tbi Drcw`Z DcKiY (Produced means of production) hv mbvzb A_BmZtZ gj-ab thgb-Kj Kav ntZ cwi /

2. GtK fvorq LvUtbv hvq thgb- yj vb tKvW

3. Drcv` b cjuqq Gi AePb ntZ cwi /

tgUK_v tfSZ mpu` Avmtj yj Kg, mbvzb DcKiYi mvgj, Ring I tfSZ gj-ab/ (Gg. G. nwg` t Bmj vgx A_BmZ)

AZGe Bmj vgx A_BmZtZ tfSZ mpu` ej v nte Hme mpu` tK hv tKib iKg e q ev cwi eZtfSZ cwi ea Qov evi evi Drcv` b cjuqq eenvi Kiv hvq /

fügi A_BmZK , iyi

BmibU-2 : Bmj vgx A_BmZtZ Drcv` b

gnvb Avj in gvb ytk G cll extZ emerim i mshM myo Kti w tqtQb Ges G cll @ Rxeb mgtite cwi Pj bvi Rb Acwi nih mgM mngr G cll extZB myo Kti tQb / Avj in etj b t

وَلَقْدَ مَكَّنَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَحْدَنَا لَكُمْ فِيهَا مَهِيَّشَ قَلْمَيْلَا مَا تَشْكُونَ.

ØAwg tZigif iK cll extZ cll Z Kti Q Ges ZtZB tZigif i RmeKvi e'e tKti Q / tZigiv Ly AíB KZÁZv Ávcb KiO (miv Avj -Avivd : 10)

G AvqZ Øri v clywYZ nq, gvb y i Rxebari tYi hveZiq Dcivq-Dcv vb fng t_tK Drcw Z nq /

Lif`i thulib cöwb

fng Lr` Drci`b Kti / Avj in etj b-

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ أَلْأَرْضَ ذَلُولًا فَأَمْتُمُوا فِي هَمَّا كَبَّا بَهَا وَكُلُّوا مِنْ رِزْقِهِ .

ØwZibB tZv tZigif i Rb fngKv myg Kti w tqtQb; AZGe tZigiv Zvi w M-w MtshwPi Y Kti v Ges Zui cöE wiwhK t_tK Avnvi Kti v / (miv Avj -gjyK : 15)

G AvqZ Øri v Rvbi hvq, gvb y i Rb clyqRbxq RmeKvi feó ntZ j vf Kiv hvq / Ks' G RmeKvi msMñi Rb gvb ytk Atkl kty mibtqM KitZ nq / gwi ciTZ ciTZ mæbvgq RmeKvi AbjyUib Kti mbtZ nq /

Ab AvqitZ Avj in etj b t

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنْتُمْ مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَتَبَتْ مِنْهُمْ وَمَمَّا أَخْرَجَهُ لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ .

Øtn ggbMY ! tZigiv hv DcivRb Ki Ges Awg hv fng t_tK DrcbaKti Q Zv t_tK Avj in ct_e q Ki / (miv Avj -erKviv : 267)

LibR mæu` mieiv

fng LibR mæu` mieiv Kti / fngi AZj Mfxi AmsL cKvi gnvgj evb LibR `tei -c rmeKfite we`gvb i tqtQ / G mtei A_ %vZK gkj i cll j P tifLB ivmj (miv etj tQb t

اطلبوا الرزق في خبايا الأرض.

OgwUi Mfxi Zj t_tk tZigiv RmeKvi mUvb Ki / (Zveivb)

cwiemb e'e t

fng cwiemb e'e t Dci we`li cfrve we`li Kti / cY`e` tibvShi Kivi Rb cibZ `ju c_B e'e Z ntq _tK- Rj c_ I `j c_ / Rj ct_ tbShi I RvniRB cib evnb / eZgvtb AvKvkc_I G KvR e'envi nt"O / Avj in etj b-

وَالْفَلْكُ الَّذِي تَجْرِي فِي الْأَلْأَهْ سَحِيرًا يَنْفَعُ النَّاسَ .

ØGes tbShib gvb y i DcKvi t_clyqRbxq `e` mgMibtq mgfji ct_ Pj vpj Kti / (miv Avj -erKviv : 164)

-j ct_ Avg`vbx i dZvbr KvR clyqRbKtj PZQ `Rsh e'venvi Kiv nZ / Avj in etj b t

وَالْخَلْقُ وَالْبَغْيَانُ وَالْحَمْرَاءُ لَتِبَّعُوهَا وَزِنَةً .

Øtnov, L"Pi I Mav tZigif i Avi in tYi Rb I tkvfi Rb wZib myo Kti tQb / (miv Alb-bnj : 8)

eZgvtb mgfji gUi, UIK, tij Mvox clyqZ er@uPwj Z hvb G KvR AZ`sl mnR Kti w tqtQ / Gme hvbenvtbi mvnvh fvi x `e`w` Aí mgfqi gta` `heZP`vbmgti gta` Avg`vbx i Bmb Kiv hvq / GRb`B gnvb Avj in etj tQb-

وَخَلُكُمْ إِلَى نَقْبَةِ الْمَدِّ مُتَكَوْنُوا بَالْغَيْهِ إِلَّا بِشَقْقَةِ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَوْفُ رَحِيمٌ.
OGme tZigjt i `e` mvgMØ `eZP Ggb kni I `ib chSibtq hq th chSibtq hvl qv tZigjt i
ctq Kómia wQj , KŞy Zvigjt i ie eoB AbMkij I `qvgq/0 (miv Avb-bnj : 7)

ikti Kibgij thMib

fig wktbi Rb c̄qvrbiq Kibgij thMib t̄q/ G m̄utKAvj m̄ etj b-
ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ فَتَقَبَّلَتْنَا فِيهَا حَجَّاً وَعَبَّاً وَقَضَبَّاً وَزَتَوْنَانَا وَخَلَّا وَطَأَتْ قَعْدَلَبَا
وَفَدَّاكَبَهَةَ وَابَّا.

OAZtci Awg figtK we`xY®Kt̄i wQ, Zvi ci ZitZ DrcbeKt̄i wQ km̄, Avzj, k̄K-meR, hqZb,
tLRj, Nb D`ib dj I Mew`Lr`/0 (miv Avevmv : 26-31)
Drcv t̄bi Dc̄i`ib wntmte fig er tfSzm̄wEi tkYy wefvRb m̄e/ A_ĐmZi e`i `wotZ Zv wibwefct

fig ev feq

Drcv t̄bi DcKiY wntmte fej̄oi figKv Ab-`Kih® Avj m̄ etj b-
فَمَادِعُ لَنَّا مَلِكٌ يُخْرِجُ لَنَّا مَمَّا تَبْتَعُتْ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلَهَا وَقَشَّأَهَا وَفُومَهَا وَعَسَهَا وَصَلَهَا.
OAZGe Ziq tZigji c̄Zcij t̄Ki KiQ Avigt i Rb c̄ib Ki, wib thb Avigt i Rb Ggb mvgMØ
`ib Kt̄ib h̄ RwtZ Drcbaq, ZiKvix, KvKox, Mg, gkix, tcqvr CfWZ/0 (miv Avj -eKviv: 61)
ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ فَتَقَبَّلَتْنَا فِيهَا حَجَّاً وَعَبَّاً وَقَضَبَّاً وَزَتَوْنَانَا وَخَلَّا وَطَأَتْ قَعْدَلَبَا
وَفَدَّاكَبَهَةَ وَابَّا.

OAZtci Awg figtK we`xY®Kt̄i wQ, Zvi ci ZitZ DrcbeKt̄i wQ km̄, Avzj, k̄K-meR, hqZb,
tLRj, Nb D`ib dj I Mew`Lr`/0 (miv Avevmv : 26-31)

gnM®Avj -KzAvt̄bi Gme t̄vli Yv t̄vli Drcv t̄bi DcKiY wntmte figi mZszv c̄wbZ nq/

LbR m̄u

fej̄oi msL`ib Dcv`ib mvgMØ I Kibgij e`ZxZ fMf® LbR m̄ut i Amvgb i azj
Ab-`Kih® gwUj AZj Mfjti Amsl c̄Kvi gnvgj`ib LbR t̄te i `c `r̄fmeKfiteB c̄xfZ ntq
AvtQ, Gi cwi giY Kiv gvbj i mva`ZxZ | LbR c`v_®gwUj mvt_wgfk AvtQ/ Kij wmqig, tmwWqig,
dmndim, MÜK, cUwmqig, ḡwMtbwmqig, Avfqvwib c̄fWZ LbR c`v_®gibbj i `r̄ i qvi ctq
Acwi nh® tKbbv gwUj Gme tgšij K Dcv`ib w̄ tqb gvbe t̄tni m̄o ntqfQ/ (gvI t Avaj i nq,
Bmj vtgi A_ĐmZ, c_44) e`i, j Zv-j, m̄â BZ`w gwU t̄tK im M®Y Kt̄iB tetP_vtK Avi gwUj
i tmi mt½ Gme LbR `e` Avni Y Kt̄i_vtK/ gvbj Gme MvQ I j Zv dj-gj Ges k̄K-m̄â BZ`w
Lv` wntmte Mib Kt̄i dtj DvjlZ LbR c`v_®gtni mvisk gvbe t̄tn c̄ek Kt̄i /
gvbe mf`Zvi ctq Acwi nh®j Šn, Zvg, wCZj, B`uvZ, -®t̄iSC, nxiv-gwBK, tc̄Uj I tKt̄i wmb
BZ`w `e` gvbj LvY t̄tKB j rf Kt̄i / Gme `e` Drcv t̄bi -`KmZ. imfj- (m)-Gi K_vq cvl qv hq:

اطلب الرزق في خبايا الأرض.

OgwUj Mfxi Zj t̄tk fej̄oi ciZ ciZ RmeKvi mÜvib Ki /0 (Zvevbx)
th t̄j Šn eZgib eÁwbK mf`Zvi tgi & Ü Ges mKj c̄Kvi eÁwbK Ame vi, Dm̄ebx I `kñi K
hşcmZi gj tm m̄utKAvj m̄ etj b-

وَأَنْزَلْنَا أَنْحَى مِيدَفِيهِ بِأَمْسِ شَلِيفَهَ نَافِعٌ لِلنَّاسِ.

ØAwg tj Šn m̄jō K̄tiQ, Z̄t̄Z weivU k̄w̄³ m̄b̄nZ i t̄qt̄Q Ges Z̄t̄Z Av̄t̄Q ḡb̄j̄ i c̄f̄Z Kj v̄Y/Ø (m̄v̄ Ayj -nv̄x̄ : 25)

C̄K̄w̄ZK ewi aviv

c̄K̄w̄ZK ewi aviv ej t̄Z m̄Mi, b̄-b̄x̄ I bij v̄eṣṣq̄/ m̄jōi Aw̄ Kuj t̄_t̄K c̄_exi eū t̄k̄ I `x̄c̄A m̄b̄nZ m̄M̄t̄i i ḡtā m̄bḡ³/4Z n̄t̄q h̄t̄Q/ Zvi dt̄j mḡȳ M̄t̄f̄ Āt̄k̄l I Am̄g c̄w̄ḡv̄Y L̄b̄R, D̄w̄t̄ I c̄Yx̄R m̄āū m̄w̄ĀZ i t̄qt̄Q/

f̄f̄t̄Mi k̄ZKiv 71 f̄w̄ mḡȳ c̄w̄t̄ēw̄Z/ weĀv̄b̄iv ch̄p̄ēv̄Y K̄ti t̄_t̄L̄t̄Qb, GB nekyj mḡȳK fv̄l̄t̄i 5 t̄Kw̄U j ¶l̄ Ub c̄w̄ḡv̄Y `ēr̄f̄Z Dc̄r̄v̄b ev̄j eb eZ̄ḡv̄b i t̄qt̄Q/ c̄_exi v̄c̄i c̄w̄ZKuj mḡt̄Ri L̄b̄R I av̄Ze ēi P̄w̄n̄ v̄c̄i Y Rb̄ G c̄w̄ḡv̄YB h̄t̄_ó/ (gv̄l̄ t̄Av̄ȳ in̄ḡ t̄Bmj v̄t̄gi Ā_B̄w̄Z t̄c̄, 45)

DeP̄Zvi w̄K t̄_t̄K mḡȳ th̄ t̄Kv̄b m̄DeP̄ R̄gi m̄t̄ Z̄b̄x̄q̄/ c̄K̄Zc̄t̄¶l̄ c̄Z GKI R̄gi DeP̄Zvi Z̄b̄v̄q̄ mḡȳ Āv̄K DeP̄/ Z̄Qior̄ f̄ēt̄oi Dc̄w̄t̄Mi R̄gi tej v̄q th̄gb eb̄i, Liv, tc̄v̄Kv̄ gv̄Ko BZ̄w̄ i fq̄ i t̄qt̄Q mḡȳ Z̄v̄ tb̄B/

mḡȳK m̄āū i GB wec̄j̄ m̄ēb̄v̄i Rb̄B Ayj̄ in̄ Akv̄ši Zi½, we¶l̄z̄ I me¶l̄m̄x b̄x̄-mḡȳK ḡb̄j̄ i Av̄q̄Evāb̄ K̄ti w̄t̄qt̄Qb/ ḡb̄ȳ Z̄v̄ Z̄j̄ t̄_t̄k̄ Āēw̄Z m̄Kj c̄K̄vi m̄āūB Av̄i Y Kit̄Z c̄t̄i / Ayj̄ in̄ et̄j b̄ t

رَأَلْبَ حَرَلَ تَمَلِّكُلَوْ مَهْ لَحْمَ طَرِيَّا وَتَسْتَخْرُجُوا مَهْ حَلِيَّةَ تَلْبَ سُونَهَا.

Øw̄Zb̄ mḡȳK t̄Ziḡt̄ i Rb̄B ev̄ā I Aāib̄ K̄ti w̄t̄qt̄Qb, th̄b̄ Z̄v̄ t̄_t̄K t̄Ziḡv̄ Z̄iR̄v̄ gv̄Q Av̄v̄i K̄i t̄Z c̄v̄i Ges i Z̄v̄ej x̄hv̄ t̄Ziḡv̄ f̄l̄Yi f̄c̄ c̄w̄v̄b̄ Ki/Ø (m̄v̄ Av̄b-bv̄n̄j : 14)

4. ev̄q̄ȳēj̄ i w̄j̄ ḡb̄j̄ i c̄q̄v̄Rb̄x̄q̄ m̄āū Drc̄r̄ t̄bi K̄t̄R Ac̄w̄i v̄nh̄ø ev̄q̄ȳ Ges ev̄p̄ b̄v̄ nt̄j c̄Yx̄ I D̄w̄t̄ i R̄xēb̄ i ¶l̄v̄ t̄c̄t̄Z c̄v̄i b̄v̄/ Z̄v̄ i t̄et̄p̄ _v̄Kv̄i Rb̄ Ac̄w̄i v̄nh̄øL̄v̄_-`ē I Ab̄v̄b̄ c̄q̄v̄Rb̄x̄q̄ mḡM̄i Drc̄r̄ t̄bi Rb̄I Gi Āvek̄Kv̄i Ab̄_K̄v̄ø Av̄j̄ in̄ et̄j b̄ t

وَصَرِيفٌ أَنْرَى مَاحَ وَأَسَّحَابُ الْمُسْخَرِ بَيْنَ الْسَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لَّقَوْمٍ يَّهُقُلُونَ.

Øev̄q̄ȳ w̄K c̄w̄i eZ̄b̄, Av̄Kv̄k̄ I c̄_exi ḡtā m̄b̄q̄iS̄Z tḡNḡj̄ v̄t̄Z Áv̄beb̄ R̄w̄Zi Rb̄ m̄b̄ k̄b̄ i t̄qt̄Q/Ø (m̄v̄ Ayj̄ -ev̄Kiv̄ : 164)

w̄j̄Z Áv̄Zc̄l̄q̄v̄Rb̄x̄q̄ ē-| K̄z̄Av̄t̄bi f̄v̄l̄v̄q̄ w̄j̄Z ḡb̄j̄ i Av̄v̄i f̄im̄v̄i c̄v̄b̄ t̄K̄ø Ges Acēm̄ēb̄v̄ri Dr̄m̄ / Ayj̄ in̄ et̄j b̄ t

وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِي يَكْمَ الْبَقَرَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُتَّلِّ مِنَ الْسَّمَاءِ مَاءً فَيُحِي بِهِ الْأَرْضَ بَطْهَ وَمَهْكَمًا إِنَّ فِي الْمَلَائِكَةِ آيَاتٍ لَّقَوْمٍ يَّهُقُلُونَ.

ØZ̄ui m̄b̄ k̄b̄v̄xi ḡtā i t̄qt̄Q, w̄Zb̄ t̄Ziḡt̄ i t̄K̄ w̄j̄Z c̄_k̄b̄ K̄t̄b̄ f̄q̄ I Al̄Zst̄K̄i w̄R̄b̄m̄ m̄nt̄m̄t̄ē Ges Av̄v̄i I Av̄KisL̄v̄i Dr̄m̄i f̄c̄, Ges w̄Zb̄ DaYøv̄iK̄ t̄_t̄K c̄w̄b̄ el̄ø K̄t̄b̄, c̄t̄i Z̄v̄i m̄v̄n̄v̄t̄h̄ ḡZ̄R̄iḡ m̄Āw̄Z K̄t̄b̄/Ø (m̄v̄ Av̄i-iJ̄ḡ : 24)

GKBf̄te ev̄p̄ Drc̄r̄ t̄bi t̄¶l̄f̄ Ac̄w̄i m̄ḡ i t̄Zj̄ v̄r̄ vi t

هُوَ أَنَّى أَنْلَى مِنَ الْسَّمَاءِ مَاءً لَّكُمْ مِنْ شَرَابٍ وَهُنَّ شَجَرٌ يَهُ تُسْيِمُونَ يِهُ نَبِتُ لَكُمْ بِهِ الْزَّرْعَ وَالْزُّرْتَ وَنَّ وَالْتَّخِيلَ وَالْأَعْمَابِ وَمِنْ كُلِّ الشَّمَرَاتِ إِنَّ فِي الْمِلَكِ لِيَلَّةً لَّقَوْمٍ يَّهُقُلُونَ

ØmZibB AvKvk t_tK cwb el@ Ktib/ GtZ tZigut` i Rb i tqtQ cvbix Ges Zv t_tKB DrW@ Drcbae nq, h@Z tZigiv ci PriY Ki | G cwb @iv wZib tZigut` i Rb Drcv`b Ktib dmj , hqZb, tLRj, Avhj I me@Kvi dj | w@bq GtZ PSikxj t` i Rb` b k@ i tqtQ/0 (Avb Avb-bvnj : 10-11)

c@K@ZK Dcr`vb@K giby AvR bvb@vte e@envi Kti Zv t_tK bvbmea kw^3 Avni Y Kti AmsL" Kt@R j wM@q _@tK/ cwb I Av_tbi e@envi er@u I w@y Ges SY@aviv, Zxe@Rj tm@Z I evqz@v t_tK we@vU kw^3 Drcbaentq gibbe mf Zt@K AvR Ace@ma@ebvgq Kti Zt@tQ/ m@K@Y, mg@j tRvqvi-fvU, Avb@eK kw^3 c@K@ZK kw^3 bvb@` K w@tq giby i Rxeb I mgvR@K Db@Z Kti t0/

Rš-R@bvgi / ci-cvLx

c@-cvLx I Rš-R@bvgi At@cv`tbi GK c@P@bZg Dcr`vb/ ci w@Kvi Kti Avni Kiv h@q, we@q Kti A_@j@f Kiv h@q, j y b-cyj b I Zvi esk e@xi e@e^-r Kti m@u AR@bi c_ m@y Kiv h@q/ c@i nvo, ckg, Pgov I `g BZ@` gibbe mf Zvi c@qyRbxq Dcr`vb mg tni Ab@Zg/ we@kI c@tK h@bervb I fvi@ntbi Kt@R I e@envi Kiv h@q/ c@i G we@P@ I e@envi K@Av@t@b Dt@Z ntqtQ t

وَالْأَنْعَامَ حَلَقَهَا لَكُمْ فِيَهَا هُنَّ وَمَآفِعُ وَنَهَا تَأْكُلُونَ.

ØmZib PZ@ú Rš-m@ó Kti tQb/ tZigut` i Rb Zt@Z kxZ @bervi K DcKiY I At@bK DcKvi itqtQ Ges tZigiv Zv Avni Kti _vK/0 (m@v Avb-bvnj : 5)

وَمَنْ أَلْأَنْعَامَ حُمُولَةً وَفُرْشًا كُلُوا مَمَّا رَزَقَنَا اللَّهُ.

ØMe@x c@i gta KZK fvi@vnx I KZK tQ@U tQ@U c@i m@ó Kti tQb/ Avj@n w@ihK w@ntm@t@ tZigut` i tK Zv w@tqtQb/0 (m@v Avj-Avbqvg : 142)

وَأَخْلَقَنِي وَأَلْبَغَنِي وَأَنْجَبَنِي لَتُرْكِبُ وَهَا وَزِنَةً.

ØtN@v, L"Pi I M@v GRb m@ó Kiv ntqtQ th, Gme@K tZigiv h@bervb w@Ksev fvi@ntbi Kt@R e@envi Kite Ges Zv tZigut` i Rxebti tm@h@xi Kite/0 (Avb-bvnj t 8)

A_@wZK Drcv`tbi Dcr`vb w@ntm@t@ cvLxi I ht@_o gj` i tqtQ/ Gi tM@kZ I w@ng DrK@.Lv`/ n@n-gj@Mx, Ke@j@ c@F@Z cvLx j y b-cyj b Kti AvR giby A_@wZK ^@j Zv j@f Kt@Q Ges Rxeb-avi@Yi DcR@eKv w@ntm@t@ i@Z@ w@tP@/ cvLxi cyj K w@tql e@u gj`evb w@Rb@m c@Z ntZ c@i/ cvLxi e@envi Atc@KZ.Kg gj`ab m@tC@/ GRb i w@nj-j@n (m@) mej tj vKt`i ci cyj b I A ^@j t@j vKt`i cvLx cyj b I e@envi w@t@R w@tqtQb/ (Bet@b gvRvn)

c^vtV^Ei gj^vqb**~be^qz K D^Ei c^vkæ****D^Ei m^vlK nt^vj ôm^vAvi ug^v_v nt^vj ôgôw^vL^vy**

1. f^vg ej tZ Hme c^vK^vZK m^vc`^vK e^vsq h^v g^vb^vy e^vw^v g^vwj K^vb^vq G^vb Drcv`b Kv^vR e^venvi K^vt^vi /
2. g^vb^vy i R^vmeKv^vbe^vni h^veZ^vq Dcv`v^vb f^vg t^vz K m^vo /
3. w^vk^vi vq^vbi K^vb^vg^vy f^vg th^vM^vb w^vtZ cv^vt^vi bv^v /
4. km^v, Av^vz^vy, kvK-mewR, hqZ^vb, tLRy c^vF^vZ d^vt^vj i e^vM^vb c^vl^vet^vZ Gg^vb^vtZB m^vo ntq^vt^vQ /
5. K^vvj^vmq^vg, tm^vW^vq^vg, dmdiv^v, M^vK, c^vU^vm^vq^vg, Av^vtq^vW^vb g^vbe ~r~ i T^vlq A^vci^vinvh^v Dcv`v^vb /

ms^vl^vB D^Ei c^vkæ

1. Bmj v^vgi `w^votZ f^vg ej tZ Kx e^vsq ? w^v L^vy /
2. f^vg^vi A_ %^vZK , i^vZ^vj Av^vt^vj v^vKcv^vZ Ki^vab /
3. Ôf^vg L^vlbR m^vu` th^vM^vb t^vq^v - e^vl^vv Ki^vab /
4. A_ %^vZK t^vl^vl^v c^vK^vZK ewi aviv i^vZ^vi w^v L^vy /
5. c^vK^vZK m^vu` w^vntm^vte evgyew^vo I we` j^vZ^vi , i^vZ^vj Av^vt^vj v^vPb^v Ki^vab /
6. A_ %^vZK m^vu` w^vntm^vte ci^v-c^vl^vi , i^vZ^vD^vt^vj L^v Ki^vab /

iPb^vgj-K D^Ei c^vkæ

1. Drcv`t^vbi Dcv`v^vb w^vntm^vte f^vg^vi , i^vZ^vm^vútK^vBmj v^vg^v `w^votKvY wePv^vi Ki^vab /

cW t 5

Drcv` tbi DcKiY intmte msMVb

Dfīk

G cW Aa qb Kti Avicib-

- ◆ msMVtbi msAv ej tZ cvi teb/
- ◆ msMVb intmte Df` v^3vi Kvhfej x Avtj vPbv KtZ cvi teb/
- ◆ Bmj vgr A_ BmZtZ msMVb-Gi , iazj Ztj ai tZ cvi teb/

msMVtbi msAv

msMVb ev Organization GK cKri gibumK kq/ KVR mawtbi thM'Zv ev msMVbK k^3 e^ZxZ tKib μtgB e^icK Drcv` b m^e bq/ Avi G Kti tYB A_ BmZne` MY msMVb tKI -ZSfite Drcv` tbi DcKiY intmte t^L^Qb/ msMVb ej v nq, fng, kq I gj-atbi gta mgšq mwabtK- M. Gaus Khan etj b t m^w^t Dfīk nwmjt i Rb" KVR I `wqZj e^utbi gva^tg k^gi e^e^-vcvB msMVb/

Avalok A_ BmZtZ msMVb tK Df` v^3vi ej v nq/ Avi Df` v^3vi kaiU dvi mx Entrepreneur t_tK Dm^g/ Gi A_ H e^w^3 th KvhRi fvi enb Kti /

A_ BmZne` wj c^tbi gtZ t GKRb Df` v^3vi H e^w^3 th bZb ai^Yi ^e A_ev ^e Drcv` tbi S^K tbq/ GKRb Df` v^3vi Rng, kq I gj-atbi e^e^-v Kti Ges G, tj v e^en^t bZb bZb tKskj Aej a^b Kti etj ati tbq v nq/

Df` v^3vi intmte msMVtbi Kvhfej x

1. **Df` v^3vi M^Yt** Df` v^3vi ev msMVtbi c^vb I c^g KVR nj, Drcv` tbi ev e^emvi Df` v^3vi M^Y/ jvf- Tl^Z msju^slmKj w K we^ebv Kti Df` v^3vi M^Y KVR msMVtbi c^vb `wqZj/
2. **Drcv` tbi DcKiYmg^tai mgšq mwab t** Drcv` tbi Ab^vb DcKiY thgb- fng, kq I gj-atbi mgšq mwab KVR Df` v^3vi `wqZj/ tKbbv fng I gj-ab wR^t Ges klgK e^e^-vcK Qovor kq c^qitM A^g/
3. **e^e^-vcvB Kvl**, e^emvi ev wki c^Z^ob e^e^-vcvB mawu^c^wqZj Df` v^3vi / kq c^qitM, klgK wbtqM, Zt^i gRjx c^vb BZ^mn Drcv` b msju^sl me^Ko^y m^w^e^e^-vcvB / ZEjeavqb KVR Df` v^3vi KVR/
4. **wqZenb t msMVK** ev Df` v^3vi Drcv` tbi jvf, tj vKmv^tbi `wqZj enb Kti / K^S gj-ab, fng, klgK G `wqZj enb Kti bv/ Drcv` tbi Gme DcKiY i^ag^t Zt^i w^bgq c^w^tZ^w^t K wbtqB Tl^sl nq/
5. **bZbZ; c^Z^B t A_ BmZne` tR. ie. KvhK^p g^tZ, msMVtbi Ab^Zg KVR nj, bZbZ; c^Z^B KVR/ M^t^t Yvi gva^tg Drcv` tbi DbazZi cx^Z A^w^tvi Kti Drcv` b e^x Zvi `wqZj/ tKbbv bZb cx^Z A^w^tvi Kti Drcv` b I g^v^d^v e^x c^q Ab^w^tK e^q Ktg hvq/**
6. **evRvi RvZKiY t** evRvi RvZKiY msMVtbi Ab^Zg KVR/ me^aK j^t^f^i Rb" Zvi ^e, tj v t^tKj `i-^H^t^s^l me^p t^c^w^tZ n^t^e/ GQovor g^j v^g^j w^t^tK i^B^v^b^x Kivi Rb" ie^Av^cb I c^p^t^i i Av^k^t^q w^t^Z nq/
7. **^te^i g^b w^Y^q I b^w^Z w^ba^Y t** msMVb tKib ^e^w^K c^w^g^tY Drcv` b Kite Ges Zvi , YMZ g^b w^Kf^t^e i Tl^v Kite tm w^t^q w^m^x^v^s^l tb^t^e Ges GZ` msju^sl b^w^Z w^ba^Y Kite/

Bmj *igx A_BmZtZ msMVb*

إِنَّكَ أَلْيَمُ لِدِينِنَا مَكِينٌ أَمْ هَيْنَ.

ØAvR Zg tZv Avgt` i mbKU ghP vkj, nekjmfvRb ntj | Ø (mih BDmgd : 54) BDmgd ZLb ej tj b :

وَقَالَ جُحْلَمٌ لِّي عَلَمَنِي خَرَائِنَ الْأَرْضِ إِنِّي حَيْظٌ عَلَيْهِمْ.

ÖBDmg ejj, Avgv̄tK t̄ tk i abfvlÜt̄ i KZḡ cōlb Kiab; Avḡ tZv D̄Eg i ¶t̄K, myḡA / Ö (m̄iV BDmg t 55)

e⁻Z GLvib ^mK k³i K_v bv etj gibwmK k³ I e⁻xgEv Ges msMvb cwiPvj bv I e⁻e⁻lcbvi thwM'Zvi K_vB Dtj L Kiv ntqtQ |

A_‰nZK msMVb m¤ütk¶Pšl Kitj tevSv hvq, gj-Z Bmj vgx Rxebé ¨lq msMVb GK lbMp mZ| Bmj vg AñMüMvovB GK ALÜ msMVb| Bmj vtgi cñZ'KwU KvR msMVtbi gva ¨tgB m¤úbaKi tZ nq| mvavi Yfvté mgvR Rxetb I A_‰nZK t¶tÍ ber Kixg (mv) msMVbtK Acwi nvh¢etj tNvI Yr KtítQb| Bmj vgx iVfóí Lj xdtvK iVr‰nZK msMVbKvix wntmteB cñqvRb cwigvY teZb t ¨qv msMZ etj tNvI Yr Kiv ntqfQ|

Bmj vgx A_ØmZtZ msMVb ev D†`v³vi mbvZb A_@tgvUgjyfite MØY Kiv hvq| Zte GLvtb GKUv
tgšij K cv_R AekB Dtj thwM| veIqiu D†`v³v I gj-atbi gwj Kvbi mv‡_ RwoZ| thLvtb
D†`v³v I gj-atbi gwj K GK bq, tmLvtbB Gi Zvrch@bimZ| Bmj vgx A_ØmZtZ `øi tbi c×iZ
LgB mbvZb, gŷiver I gŷivivKv| gŷiver A_@Askr`vix e‰emv| G e‰e`vq GK Askr`vi m¤úYgj-ab
thwMb t`q (thgb, e'isK) Ab" Askr`vi (D†`v³v) c@qvRbq Ab`v" DcKiY (thgb- kq) thwMb
t`q| cebañiZ AbgvZ Abgvq Zviv jvf fVM Kti tbq| Avi h̄` tKvb tj vKmb nq Zte gj-ab
thwMb`vZv (e'isK) Zv m¤úYenb Kti, D†`v³v Gi tKvb Ask enb Kti bv| gŷivivKv e‰e`vcvq
Dfq Askr`viB gj-atbi thwMb t`q Ges cebañiZ AbgvZ jvf I tj vKmb fVM Kti tbq| AZGe
Bmj vgx A_ØmZtZ GKRb D†`v³vi Avq cebañiZ bq, h̄` I Askr`wi Zj e‰emv i†¶† Zvi jvf i
Ask cteB AeññZ| (Gg.G. nwg, c. 80)

*cWV̄Ei gj̄wq b̄
be@P̄K D̄Ei c̄kæ*

1. msMVb Kx ?
 K. GK c^hKvi givbunK k^h
 M. tKvb Kv^hRi mgv^h
 L. KvR I `m^hqZj e^htbi gva^g
 N. tKvb Kv^hRi tK^hskj Ae^h s^hb/

2. D^h `v³v m^hmte msMVtbi KvR K^hu ?
 K. Pvi^hU
 M. mvZu^hU
 L. c^hD^hU
 N. Qqiu^hU/

msm/B DEI ckkæ

1. msMVb Kx ? msMVb mꝝúfK ~~new~~fbA ~~bm~~Z wet i gZvgZ D~~tj~~ L Ki ab/
 2. D~~t~~ ⁱ3v ~~intmte~~ msMV~~t~~bⁱ Kih~~ew~~j Av~~tj~~ vPbv Ki ab/
 3. Bmj vgk A ~~bm~~Z~~t~~Z msMV~~t~~bⁱ , i aZ Av~~tj~~ vPbv Ki ab/

iPbigj-K DËi cÙæ

1. msMVb ej tZ Kx eSvq ? msMVtbi Kvhi ej x I , iazj Avtj vPbv Kiab/